

Izšla vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1.—, lanskoletne 2.—; me-
sečna naročnina Din 20.—, za tu-
jino 30.—. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračama
Oglasi po tarifi in dogovoru

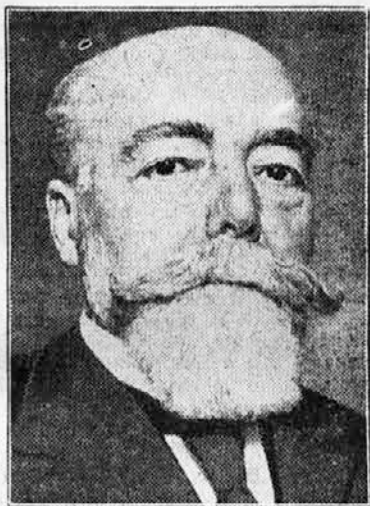
Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 159a

Ljubljana, torek, dne 14. julija 1931

Leto II.

K današnjemu francoskemu narodnemu
prazniku
PAUL DOUMER,
predsednik francoske republike

Odkritje spominske plošče na rojstni hiši Nj. Vel. kralja

Cetinje, 12. julija. Danes je bila na svečan način odkrita spominska plošča na domu, v katerem se je rodil Nj. Vel. kralj Aleksander. Svečanosti je prisostvovalo na tisoče ljudstva iz vse banovine ter številni Sokoli, ki so imeli zlet na Cetinju. Ob 9. dopoldne je korakala povorka Sokolov po zastavami okrašenih ulicah. Povorka se je ustavila pred komando dila, kjer je Sokole pozdravil zastopnik Nj. Vel. kralja pri proslavi general Maksimovič. General Maksimovič je imel pred divizijsko komando lep govor, v katerem je pozdravil Sokole in med drugim dejal, da mu je čast, da more pozdraviti hrabre in moške Sokole, ki predstavljajo fizično moč, ki jo bodo dali na klic kralja na razpolago za kralja in domovino. Pred domom »Slobode« se je povorka ponovno ustavila. Na balkonu je bil ban zetske banovine Uroš Krulj z višjimi uradniki. Po navdušenih ovacijah kralju in Jugoslaviji je pozdravil bana starešina Sokola iz Kotora, prof. Maritič. Povorka je nato krenila proti domu, kjer se je vršila svečanost odkritja plošče. Na velikem trgu Kralja Aleksandra je bila zbrana velika množica ljudstva, med njimi mnogo kmetov in lepih narodnih nošah. Pred samim domom je bilo zbrano duhovništvo, sokolstvo in vojska, med njo četa mornarice. Predsednik občine Milošević je v lepem govoru izrazil radost Cetinja in zetske banovine o priliki današnje slavnosti. Zaprošil je bana g. Uroša Krulja, da odkrije ploščo. Ban je imel ob tej priliki govor, v katerem je dejal, da z velikim veseljem odkriva spominsko ploščo na hiši, v kateri je zagledal luč sveta naš ljubljani kralj in vladar. Zahvalil se je občini, da je priredila ob tej priliki tako lepo slavo. Dejal je, da je bila srečna usoda, ki je dovedla blagopokojnega kralja Petra Osvoboditelja, prvega kralja ujedinitelja Srbov, Hrvatov in Slovencev, pred 48. leti kot kneza Karadjordja na Cetinje, kjer si je v tem orlovem gnezdu ustvaril svoj dom. Iz srečnega zakona s kneginjo Zorko je zagledal v tem domu luč sveta naš slavi kralj, odrejen po Bogu za tako veliko delo, ki ga je izvršil v vojni in miru. V toku celega svojega življenja mu je bil glavni cilj dobrobit ljudstva, s čimer si je pridobil ljubezen in spoštovanje naroda. V tem malem domu se je rodil ta veliki kralj, v katerem sta se združili dve vladarski hiši in ki je z neumornim delom ustvaril za vedno ujedinjeno kraljevino Jugoslavijo.

Ban je nato odkril spominsko ploščo z besedami: »Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander Karadjordjevič in njegov vzvišeni vladarski dom! Navzoči Sokoli in množice so priredile ponovne veličanstvene manifestacije ljubezni, zvestobe in vdanosti do Nj. Vel. kralja. Z navdušenjem je bila nato sprejeta pozdravna brzojavka Nj. Vel. kralju, ki jo je prečital ban.

Nato je metropolit Gavrilov v prisotnosti številnih svečnikov izvršil posvetitev plošče. V oficirskem domu je bila nato zaskusa. Ob 20. je ban zetske banovine Uroš Krulj priredil banket v Grand hotelu. Sokoli pa so priredili veliko sokolsko akademijo. Istočasno je občina organizirala veliko razsvetljavo, tako da so odsevale gore v svetlem sijaju do Jadranskega morja in do vseh krajev črne gore. Na vsem Cetinju je bila prava ljudska veselica, kjer so guslarji peli narodne pesmi in prebivalci plešali narodne pleske.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 13. julija. AA. Danes od 11. do 12.30 je bila pod predsedništvom predsednika ministrskega sveta in ministra za notranje zadeve armijskega generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o tekočih zadevah.

Proga Lopatička—Raška

Beograd, 13. julija. AA. 20. t. m. se odprla in predla prometu nov del proge Lopatička—Raška.

Skrajno kritičen položaj v Nemčiji

Polom zavoda Darmstädter und Nation-Bank — Porazen vtis v inozemstvu — Nova Hooverjeva pomoč — Angleži svetujejo, naj Nemčija odneha od carinske unije

Berlin, 13. julija. d. Sedaj je jasno, zakaj je predsednik državne banke dr. Luther zadnje dni z železnico in z aeroplanom toliko potoval okoli in se v Londonu in Parizu tako vneto pogajal, in zakaj je nemška državna vlada prisilila nemško industrijo, da prevzame jamstvo za inozemske kredite Gold-Diskont-Bank. Zrušila se je ena največjih nemških bank in Berlin doživlja podoben polom, kakor ga je doživel pred kratkim Dunaj, ko je zašel v težave Kreditni zavod. Zrušila se je banka: Darmstädter und Nation Bank (okrajšano: Danat-Bank), po velikosti tretji ali četrti med največjimi denarnimi zavodi v Nemčiji. Banka se je morala že dalje časa boriti z velikimi težavami, posebno, ker je inozemstvo, pa tudi tuzemstvo zelo dvigalo vloge. Končno se je banka čutila prisiljena, da danes zapre blagajne. Državna vlada je zato, da prepreči katastrofalne posledice tega poloma, prevzela jamstvo za vse vloge Danat-Banke in je vse borze v Nemčiji za danes in jutri dala zapreti. Hkrati je državna vlada ukrenila, da se banke v Nemčiji prisilijo k solidarni pomoči za vse zavode, ki so v stiski. Pripravlja se tudi nova ureditev deviznega reda. V Parizu, Londonu in Washingtonu so zaprosili za pospešenje velike kreditne pomoči. Pri tem je večerajšnji sestanek med nemškim poslanikom Hoeschem in francoskim ministrskim predsednikom Lavalom potekel baje zelo dramatično. Navzile temu je ministrski predsednik Laval brzojavno poklical v Pariz vse ministre, ki so bili na dopustu, da bi pospešili vse potrebne ukrepe. Za jutri pa pričakujejo v Parizu tudi angleškega zunanjega ministra Hendersona. V Bazelu se je sestal upravni svet reparacijske banke in predsednik nemške državne banke dr. Luther je z letalom v popoldanskih urah prispel v Bazel. Povsod, tako v Berlinu kot v Parizu, Bazelu in Londonu je nova katastrofalna zaostritev finančne krize v Nemčiji napravila porazen vtis.

Poročajo, da je banka Danat propadla, ker so ji bili odpovedani kratkoročni krediti, kar je bila posledica poloma dunajskega Kreditanstalta. Inozemski izposojevalci so izgubili zaupanje v nemške banke in tako odpovedali kredite. Drugi vzrok je bil, da je propadel pred kratkim severonemški koncern volne v Bremenu. To podjetje izkazuje izgubo 200 milijonov mark. Mesto Berlin stoji pod silnim vtisom propasti banke Danat, ki bo imela velike posledice tudi za druge banke.

Zivo zanimanje in nasveti Anglije

London, 13. julija. AA. Tukajšnji politični in gospodarski krogi se živo zanimajo za težko finančno krizo v Nemčiji. Zivahno se razpravlja o odredbah nemške vlade za preprečevanje bega kapitala iz Nemčije, ki je zavzel zadnje čase naravnost nevaren obseg.

Danes bo razpravljala banka za mednarodna izplačila v Baslu o vprašanju kredita Nemčiji. Banko so ustanovili v skladu s predlogi, ki so bili sprejeti na

haški konferenci januarja lani. Reparacijska banka ima nalogo, da pospeši sodelovanje osrednjih emisijskih bank in olajša mednarodne bančne operacije in izvedbo Youngovega načrta. Banka ima 500 milijonov švicarskih frankov kapitala. Ustanovile so jo emisijske banke v Belgiji, Franciji, Nemčiji, na Japonskem in skupina bank v Združenih državah.

Iz Basla poročajo, da je nemška vlada obvestila reparacijsko banko o odredbah, ki imajo namen, da preprečijo dvig kapitala iz nemških bank.

Predsednik nemške državne banke Luther je odpotoval davi z letalom v Basel. Včeraj je imel telefoničen razgovor z zastopnikom nemške državne banke pri reparacijski banki dr. Vockejem, ki je Luther obvestil o želji upravnih svetnikov banke, naj Nemčija povzame inicijativo pri prvih odredbah za finančno pomoč v nje korist.

Listi pozdravljajo nemško prošnjo za pomoč.

»Morning post« piše, da bi Nemčija zelo dobro napravila, če bi ustavila gradnjo druge križarke, ki bo stala veliko denarja, in se odpovedala carinski zvezi z Avstrijo.

»Manchester Guardian« pravi, da bi Nemčija prav storila, če bi ustregla francoskim zahtevam, da si te koncesije ne bodo pogoj za posojilo.

Novi ameriški krediti

Pariz, 13. julija. AA. Havas poroča iz Newyorka, da obstoja v Washingtonu namera, da se takoj dajo nemški vladi neobhodni krediti.

Berlin, 13. julija. AA. Po brzojavkah iz Newyorka je predsednik Združenih držav Hoover pozval ameriške banke, naj nemudoma dovoli Nemčiji večji kredit. Ameriške banke so nato sklenile dovoliti nemški narodni banki kredit v znesku 200 milijonov dolarjev.

Banke za proglasitev notranjega moratorija

Berlin, 13. julija. AA. Kakor znano, je Darmstädter Nationalbank pred dnevi najavila, da bo morala ustaviti plačila. Danes je dobila banka uradno obvestilo, v katerem ji nemška vlada javlja, da sprejema na osnovi zasilnih uredb nase odgovornost in jamstvo za vse vloge in za mirno poslovanje banke.

Berlin, 13. julija. AA. Z ozirom na pomirjevanje finančnih krogov je vlada izdala naredbu, da se ustavi poslovanje nemških borz v ponedeljek in torek.

Berlin, 13. julija. AA. Nemška vlada je sprejela posebne ukrepe, da pomiri javnost. Včerajšnja seja vlade je v stvari bila nadaljevanje seje, ki se je začela v soboto popoldne po vrnitvi dr. Luthra. Posebno skrb je vlada posvetila nemškim bankam. Mnoge banke se bojijo, da bodo vložniki radi izjave solidarnosti vseh bank zahtevali svoje vloge nazaj, ker se bojijo, da se njihov denar ne uporabi za saniranje propadlih bank. Zato zahtevajo banke in vsi ostali krogi proglasitev moratorija. S

tem bi dobila vlada čas, da pomiri javnost in ukrene vse potrebno za sanacijo.

Pariz, 13. julija. AA. Predsednik vlade Laval je sprejel dr. Hoesch.

Dviganje vlog se nadaljuje

Berlin, 13. julija. d. Uradno javljajo: Ker državna banka ni v stanju, da zadovolji vse prošnje bank za devize, in glede na to, da je Danat-Bank ustavila svoja plačila, so se druge banke odločile, da racionalizirajo svoja izplačila. Dosegel se je že ustrezen sporazum med državno banko, med privatnimi bankami in med hranilnicami. Tako se že od danes naprej izplačila ne izvršujejo v polnem obsegu. Če se bo run na blagajne denarnih zavodov nadaljeval, so ti odločeni, da plačila popolnoma ustavijo.

Berlin, 13. julija. d. Dviganje vlog pri vseh berlinskih bankah se je danes nadaljevalo. Poseben naval je bil pri Kommerz- und Privatbank-i in pri Dresdnerbank-i. Večina bank je izplačevala samo po 30% zahtevanih vsot. Berlinske devize na vseh trgih padajo, v Parizu pa hočejo nemško marko sploh črtati.

Učinek na dunajski borzi

Dunaj, 13. julija. d. Dunajska borza je bila zaradi berlinskih dogodkov danes zelo šibka. Merkurbank, ki stoji, kakor znano, v zvezi z Darmstädterbanko, je svoj tečaj obdržala. Merkurbank je izjavila, da Danatbanka sicer ima večino delnic Merkurbanke, drugače pa ima pri Merkurbanki samo imovino.

Vprašanje političnih garancij

Berlin, 12. julija. AA. Vsi listi brez izjeme in brez ozira na strankarsko pripadnost energično odbijajo francosko zahtevo, naj se zahtevajo od Nemčije politične garancije za finančno podporo, kakor so to objavili listi. Neki list gre celo tako daleč, da trdi, da se ta francoska zahteva protivi dostojanstvu Nemčije. Ostali listi naglašajo, da Nemčija ne more iti glede garancij dalje, kakor je to dejal predsednik vlade Brüning v svoji izjavi o nemški politiki.

Berlin, 13. julija. AA. V zvezi z zadnjimi sejami nemške vlade so se širile najfantastičnejše vesti o finančni krizi in o pogojih, ki jih stavlja Francija. Tako se govori, da Francija zahteva razpust Stahlhelma, Hindenburg pa da je zagrozil z ostavko, če vlada ta pogoj sprejme.

Brüning in Hindenburg pred odstopom?

Berlin, 13. julija. d. Položaj je vedno bolj zamočan. Državni kancelar dr. Brüning je odložil svoje potovanje v Pariz, enako dr. Curtius. Govore o njegovi demisiji, kakor tudi, da namerava državni predsednik Hindenburg resignirati. Desničarske stranke se zavzemajo za postavitev Hugenbergove vlade. Socialni demokratje pa groze s splošno stavko, če bi prišlo do tega. Komunisti in narodni socialisti zahtevajo, da se skliče državni zbor.

Vse te vesti je treba sprejemati z veliko previdnostjo.

Prepad med Vatikanom in fašizmom se pogloblja

»Temps« o položaju po zadnji encikliki — Fašistovske represalije — Vedno ostrejša ločitev med katolicizmom in fašizmom

Pariz, 13. julija. r. »Temps« poroča glede stališča italijanske vlade z ozirom na zadnjo papežovo encikliko, da so rimski vladni krogi v tem pogledu skrajno rezervirani. Zdi pa se, da se sedaj izključeno, da bi nameravala rimska vlada odpovedati konordat z Vatikanom. V odgovoru na izvajanja lista »Messagero«, ki je zatrjeval, da mora fatalno priti do takega izhoda, pravi »Giornale d'Italia«, da je ta vest popolnoma neutemeljena in da so v fašističnem režimu tu odgovorni voditelji, ki bodo gotovo znali sklepati in postopati v skladu z okoliščinami.

Dejstvo, da se razpravlja v tisku o možnosti odpovedi koncordata, pa kaže, kako zelo so duhovni vknemirjeni vsled papeževih listine. V fašistovskih krogih se tudi si-

cer nadaljuje z najrazličnejšimi očitki na naslov sv. očeta. S posebno bridkostjo pa se spominjajo, kako je kazal papež v gotovih hipih odkrite simpatije ne samo napram režimu, temveč tudi napram Mussoliniju, ki ga je celo imenoval providencialnega človeka in mu čestital k njegovi borbi proti liberalni šoli. Skratka: jezni so na sv. očeta, ker je s svojo encikliko obsodil vladno obliko in doktrino, za kateri je poprej nekako jamčil.

Ta jeza — nadaljuje »Le Temps« — je dobila sicer že tudi konkretno obliko, ki se lahko smatra za nekaj odgovor na zadnjo encikliko. Od sedaj dalje Italijani ne bodo smeli pripadati istočasno k fašistovski stranki in k katoliški akciji. Tako je odredil glavni tajnik fašistovske stranke po-

naredbi Mussolinija samega. Ta ukrep sicer nima praktičnega pomena, ker so bili že sedaj redki oni Italijani, ki bi bili člani obeh organizacij. Toda ukrep je važen zato, ker onemogoča vsakemu nositi oba znaka in ker bo ločitev med katolicizmom in fašizmom, med cerkvijo in državo poglobila.

Tako se še nikakor ne more predvidevati, kako se bo končal ta spor. Vsak dan bolj spravlja na dan resne ovire, ki so na poti soobstoju civilne in papeške oblasti.

Končno omenja list, da je fašistovska vlada ustavila katoliški list »La Vita Franciscana« v Recanatiju, ker je objavil pod naslovom »Mučeniška krič« članek, v katerem so oblasti videli žalitev za fašistovski režim.

Franciji - za narodni praznik

La France marche à la tête de la paix.

Samo 142 let je poteklo in samo štiri generacije človeštva so se izmenjale od 14. julija 1789. Ta dan torej ni tako daleč za nami, kakor bi se zdelo po datumu samem. Kljub temu je izza tega dne človeštvo zašlo v tako pospešeni razvoj, da znači vsako leto več napredka, nego prejšnje deset let, če ne celo stoletje. Tega dne v jutro so se zganile v francoskem narodu, onem, katerega sestrčnost in beda je ostala potem še pol stoletja prislovčena, tiste moči, ki so se skrivale za blede in izsušenimi obrazi, v ugaslih očeh otopenosti, v izmučenih rokah brezupja, ki so molčale po zapuščenih njivah, razpalih kočah, izsušenih travnikih.

Moči, ki jih je tja naložilo stupidno igranje s človekom, katero si je privoščil kasni duh vlastelinov tekom vekov, slep za vsako spoznanje, da se te moči ne dajo zakleniti. Zganile so se — in neusmiljeno udarile. Nenadni udarec je sam zase zadoščal, da je sprostil plaz, kakršnega človeštvo še ni videlo, plaz, ki je kljub vsemu grehom in strahotam v zgodovini edinstven po svojem pomenu za celo človeštvo.

Prva žrtev tega plazu je bila osmerostolpa, srednjeveška trdnjava sredi Pariza, za naših otrok oči navadna igračka, takrat simbol zaničevanja človečanstva: Bastilla.

Jetnišnica, rezervirana za nesrečneže, katerih ves greh je tičal v padcu v nemilost. Grob brez pokopa. Obsodba brez sodb. »Lettres de cachet«, te strahovite blanco-mene na življenje in svobodo, so polnile to jetnišnico, a vstop v njo je pomenjal brezpogojno izbris iz življenja, naj je smrt odlašala desetletja. Ta je padla v roke naroda in se tem rokam ni več izvila. Nasprotno, tekom vekov je postala tako bistvena sestavina prejšnjega reda, da je z njenim padcem zgrmel celi sistem.

In miselnost, kakršna je takrat vladala, je zanikala dostojanstvo človeka, ga ni poznala, niti ga ni hotela pripoznati. Poznala je samo dostojanstvo stanu, kaste, provenijence, argumente, ki so sami posledica dostojanstva človeka. Razbivši zvezo med vzrokom in med posledico, si je ta miselnost odrezala življensko žilo in se držala samo s tradicijo. Tradicija pa je bila strahopeten, a tudi sila trmast faktor; težko jo je podreti, nemogoče z milino, včasih polagoma s kontrarno tradicijo. A elementarnim izbruhom se tradicija strahopetno umakne takoj. Trebalo je samo enega udarca, divjega, a po glavi, in režim »atezalnice naroda, izmозgavanja mase, zaničevanja preproščine, zapravljanja krvi in potu za prazen nič — je telednil nepopravljivo v lastno blato in kri. Tak udarec je bil naval na Bastillo dne 14. julija 1789 in njen tal. ojšnji padeč! Z Bastillo se ni zrušil samo nekaj obzidja, z Bastillo je bila zdrobljena v prah zgradba, ki je polagoma nastala v tisoč letih na vseh poljih človeškega življenja. Nastala ne samo v Franciji, temveč nastala povsod, kamor je takrat stopila človeška noga. Zgradba miselnosti, ki je spravljalna vero in Boga v logično zvezo z virtuosnimi pokolji celih narodov ter sežiganjem in drugačnim mučenjem posameznih ljudi, miselnosti, ki je poznala in priznavala vse možne činitele, toda le ljudi ne.

Veličina tega dogodka za človeštvo obstoji v vzpostavljitvi človeškega dostojanstva. Od takrat je francoski narod vodnik evropske civilizacije, padeč Bastille je upravičeno skoval Guizotu stavek »La France marche à la tête de la civilisation«.

In francoski narod svoje vloge med evropskimi narodi ni zanemarljivo, poglobil jo je. Ni je pa tudi zlorabil! Francoski narod osvaja brez podjarmljenja, brez aneksij, osvaja srca zlasti malih, mladih narodov. Od velike revolucije do velike vojne — Francozi nazivajo svetovno vojno »la grande guerre« — je Francija svetilnik Evrope. Izza velike vojne si je Francija naložila novo plemenito nalogo za človečanstvo, postala je svetilnik — miru! Prav v zadnjih dneh smo se imeli priliko diviti njeni vdanosti tej nalogi, vsled katere smemo reči, da »la France marche aujourd'hui à la tête de la paix«.

Jugoslavija proslavlja iskreno francoski narodni praznik kot svoj praznik — neglede na vezi prijateljstva s Francijo — s ponosom in radostjo. Da, proslavlja praznik človečanstva, civilizacije, miru, toda tudi praznik svoje starejše, najplemenitejše sestre. Vive la France!

Dr. Štempihar Ivon, Jesenice.

Naši Sokoli pri predsedniku Doumerju

Govor poslanika Spalajkovića — Jugoslovansko-francosko prijateljstvo — Br. Primožič zasedel deveto, br. Štukelj deseto mesto

Pariz, 13. julija. Jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajković je danes opoldne sprejel odposlanstvo jugoslovanskih gospodarstvenikov in jugoslovanskih Sokolov, ki so ga obiskali o priliki svojega bivanja v Parizu. Na čelu odposlanstva je bil g. Djinić, ki je nagovoril poslanika dr. Miroslava Spalajkovića z govorom, v katerem se mu je zahvalil za njegov trud in za pospeševanje naših gospodarskih stremiljenj v inozemstvu.

Poslanik dr. Miroslav Spalajković se je zahvalil voditelju odposlanstva z govorom, v katerem je poudarjal, kako živo se zanima Nj. Vel. kralj za vse naše gospodarske in za naše gospodarske interese v domovini in tujini. Opozoril je na očetovsko skrb našega kralja za boljšo gospodarsko bodočnost naše kraljevine in za krepak razvoj vseh naših moralnih, gospodarskih in nacionalnih sil. Moja osebna vloga, je dejal dr. Spalajković je v mnogočem olajšana z veliko pažnjo, ki nam jo izkazujejo naši veliki prijatelji Francozi. Silni civilizatorični in državni genij francoskega naroda, ki v nobenem primeru ne pozabi na svoje obveze tudi najmanjšim narodom, nam utira pot v mednarodno življenje in s tem krepi našo vlogo na svetu.

Prisotni so priredili po tem govoru dolgotrajne ovacije Nj. Vel. kralju, Jugosla-

viji in poslaniku dr. Spalajkoviću.

Nato je povzel besedo podstarešina Sokola br. Paunković. V imenu Sokolov in Sokolice, ki so sedaj v Parizu, se je zahvalil za prijazen sprejem od strani našega poslanstva. Br. Paunković je naprosil dr. Spalajkovića, naj izreče Franciji zahvalo, ker je tudi na telesno-vzgojnem polju dala svetel primer, kako je treba dvigniti narod, to pa je v bistvu sokolska ideja.

Nato je bila prirejena zakuska. Med prisotnimi so se razvili prijateljski razgovori. Po končani zakuski se je odposlanstvo prijazno poslovilo od našega poslanika.

Pri večerajšnjem sprejemu naših Sokolov pri predsedniku francoske republike je dejal g. Doumer:

Mi vas zelo spoštujemo in močno ljubimo vaš narod.

Podstarešina jugoslovanskega Sokola br. Paunković je nato odvrnil:

»Maj to vemo in zato smo tudi prišli.«

Nato se je Doumer zanimal, koliko Sokolov je v Jugoslaviji. Ko so mu povedali številke, je v zgradbi in pohvalil sokolska prizadevanja.

Na telovadnih tekmah je dosegel deveto mesto jugoslovanski Sokol Primožič s 175-88 točkami.

Deseto mesto je zasedel jugoslovanski Sokol Štukelj s 175-09 točkami.

Poklonitvena deputacija iz Velesa v Beogradu

Sto prebivalcev mesta in sreza Veles se je prišlo pokloniti prahu kralja Petra in Nj. Vel. kralju Aleksandru

Topola, 13. julija. AA. Včeraj je semkaj prišlo 100 prebivalcev mesta in sreza Veles, ki so se prišli pokloniti na Topolo blagopokojnemu kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju, obenem pa si ogledat Sumadijo in prestolnico.

V Mladenovcu jih je pozdravil predsednik občine, nato pa je imel predsednik veleske občine pred spomenikom bojevnikov, padlih v vojni od leta 1912. do 1918. govor, v katerem je naglasil stremiljenje južnih krajev po svobodo in njihovo radost nad dobljeno svobodo. Potem je pevsko družstvo iz Velesa »Dušan Silni« zapelo državno himno, nakar je govoril Nikola Rogović, krojač iz Velesa. V svojem govoru je poudaril veselje Velesanov, da si morejo ogledati Sumadijo, srce Srbije. Prišli so, da se poklonijo sinu velikega Osvoboditelja in da mu povedo, da lahko vsak trenutek računa z njimi. Nič nas več ne more ločiti, isti jezik imamo, iste šege, isto usodo.

Nato je predsednik občine veleske Todor Živković položil na grob prekrasen venec z na-

pisom: Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju prebivalci Velesa in sreza. Ko je bilo to opravljeno, je izpregovoril Jovan Živković in je v svečanem govoru med drugim rekel:

»Nismo bili tako srečni, da bi doživeli trenutke, da bi se mu poklonili v svojem mestu in mu dali venec zmage. Bog ga je hotel prej poklicati k sebi, da se tam dobi z Dušanom Silnim in Karadjordjem in drugimi heroji. Vse svoje življenje je delal za narod in zlato svobodo. Umrl je veliki kralj, toda združil je narod, ustvaril je Jugoslavijo. Naj živi njegov spomin, dokler bo živel svet! Naj bo ta skromni venec znamenje hvalečnosti, vdanosti in zvestobe vsega prebivalstva našega kraja tako do velikega Osvoboditelja in njegovega velikega sina, vzvišenega kralja Aleksandra. Naš veliki kralj Osvoboditelj, naj ti bo večna slava in spomin med narodom!«

Čez Mladenovac so gostje pod večer krenili v Beograd.

Proces proti teroristom iz Nove Gradiške

Nadaljevanje zasliševanja — Smrt obtoženca Petranovića

Beograd, 13. julija. I. Davi ob 8. uri se je pričelo nadaljevanje proti Ljevakoviću in tovarišem. Predsednik Arnerić je najprej zasliševal Ivana Šauba, kateremu je splošno obramba stavila nekaj vprašanj. Sledila je konfrontacija med njim in Ljevakovićem starejšim. Ljevaković je pred Šaubom pravil o njegovem prvem sestanku z njim, ko sta govorila, da bi bilo treba ubiti Kovačevića. Ljevaković je Šauba nagovarjal, naj najde med svojimi znanci v Brezinah človeka, ki bi izvršil ta umor. Šaub je bil takoj za to. Na naslednjem sestanku s Šaubom in drugimi obtoženci je Ljevaković govoril o peklenjskih strojih in tajni pisavi. Ko so omenili bližnje zborovanje Karla Kovačevića, je Šaub predlagal, naj Kovačeviću podtaknejo peklenjski stroj. Sledila je konfrontacija med Šaubom in Ljevakovićem mlajšim. Nato je bilo njegovo zaslišanje končano.

Drugi obtoženec, ki je bil danes zaslišan, je bil Milan Lukac. Priporočeval je o svojem bratu v Dječenju in svojih stikih z

njim. Predsednik je nato odredil kratek odmor. Po odmoru je branitelj obtoženca Ilije Petranovića sporočil, da je njegov klient umrl. Ze od početka procesa so dvomili, ali naj bi proti Zetranoviću sploh sodnijsko postopali, ker je bil težko bolan. Izpustili so ga iz zaporov in mu dovolili, da se svobodno brani.

Obtoženec Stjepan Papac je bil zaslišan kot tretji. Četrtga obtoženca Adolfa Müllerja je predsednik konfrontiral z Ljevakovićem mlajšim. Ljevaković je trdil, da Müllerju ni kazal revolverja, pač pa da ga je Müller povpraševal po Ljevakoviću starejšem. Müller mu je pravil, da nameravajo poslati enega izmed svojih pajdašev, preoblečenega v dimnikarsko obleko, v Jazavico, kjer naj bi izvršil atentat na hišo Karla Kovačevića. Te Ljevakovićeve trditve je Müller zavračal.

Zadnji je bil danes zaslišan Ivan Jelić. Priznal je, da ni ravnal prav, ko ni prijavil Ljevakovića oblastem. Predsednik je nato zaključil današnjo razpravo in napovedal nadaljevanje za jutri dopoldne.

Šahovska olimpiada v Pragi

Praga, 13. julija. d. Stanje po 3. kolu šahovske olimpiade: Rumunija : Italija 2:2, Španija: Nemčija 1½:2½ (1), Madjarska : Zedinjene države 1½:1½ (1), Češkoslovaška : Litva 1:1 (2), Jugoslavija : Francija 2½:½ (1); dr. Vidmar je remiziral s svetovnim šahovskim mojstrom dr. Aljehinom; Avstrija : Švedska 1:0 (3); Becker je potolkel Berndsona; Poljska: Italija 1:0 (3), Anglija : Danska 2½:2 (1), Letonska : Norveška 0:0 (4); Švica je bila prosta.

Francoski polet okoli sveta

Pariz, 13. julija. AA. Letalca Le Brix in Doret sta startala večeraj zjutraj ob 4.43 za neprekinjen polet na Japonsko. Snuči ob 19.30 sta preletela Moskvo.

Moskva, 13. julija. AA. Doret in Le Brix sta preletela ob 9.30 Moskvo ter letela dalje proti vzhodu. Kakor je znano, bočeta napraviti pot okoli sveta v štirih etapah.

Dogodki na Bolgarskem

Sofija, 13. julija. AA. Socijalistični listi poročajo, da so ob nastopu nove vlade izginili iz arhiva policije akti o socijalističnem gibanju in akti iz informacijskega oddelka bolgarskega vojnega ministrstva.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 13. julija. d. Na zapadu in na vzhodu močnejše oblačno in nekaj hladneje, na jugu močno nagnjen k nevihtam in v dveh dneh nekoliko hladneje.

Sokolstvo

Naši Sokoli na dosedanjih mednarodnih tekmah

Mednarodna telovadna zveza, ki prireja mednarodne telovadne tekmice in združuje zdaj razen Nemcev skoraj vse narode, pri katerih se sistematično goji telovadba, je bila pred vojno omejena le na Evropo. Svoje mednarodne tekmice je ustanovila leta 1901 in jih je prirejala pred vojno vsako drugo leto. Prvih treh tekem se Sokolstvo ni udeležilo. Prva tekma se je vršila v Bruslju leta 1901 samo med francosko in belgijsko vrsto. Zmagali so Francozi. Druga mednarodna tekma je bila 1903 v Antverpnu, tekmovali so 4 narodi ki so se razvrstili takole: Francozi, Belgijci, Luksemburžani, Nizozemci. Tretja tekma je bila v Bordeauxu. Število tekmovalcev in vrstni red je ostal isti, kakor v Antverpnu.

Četrta mednarodna tekma evropske telovadne zveze se je vršila v Pragi, ob priliki V. vse-sokolskega zleta leta 1907. Te tekme se je privikar udeležilo tudi Sokolstvo in sicer COS in Slovenska Sokolska Zveza. V slovenski vrsti pod vodstvom brata dr. Janka Savnika so bili bratje: Dekleva, Kandare, Miklavc dr. Murnik, Rihar in Thaler. Uspeh tekme je bil tale: Čehi 951.25, Francozi 923, Belgijci 872.25, Luksemburžani 788.79, Slovenci 771.25 in Madžari 733.25. Tako si je že torej prvič priborilo Sokolstvo zmago.

Peta tekma je bila v Luksemburgu leta 1909. V naši vrsti, ki jo je vodil brat dr. Viktor Murnik, so bili bratje Fux, Perdan, Pristov, Rabič, Thaler in Vidmar. Pri tej tekmi so prvič in zadnjič zmagali Francozi nad Sokolstvom. Končni vrstni red je bil: Francozi 949.50, Čehi 940.50, Italijani 926.25, Belgijci 890, Slovenci 851.50, Luksemburžani 820.

Šesta tekma je bila leta 1911 v Turinu. Slovensko vrsto so tvorili bratje: Fux, Kovačič, Pristov, Smole, Thaler in Vidmar. Tekma je dala naslednji rezultat: Čehi 974.69, Francozi 934, Italijani 899.86, Slovenci 881.56, Luksemburžani 830.22, Belgijci 737.22, Hrvati 687.90, Rumuni 230.49, Čehi so se tu za svoj poraz v Luksemburgu pošteno revanžirali. Tam so ostali za 9 točk za Francozi, tu pa so jih premagali s 40 točkami. Pa tudi slovenski uspeh kljub najhujši konkurenci je bil časten in smo dosegli 4. mesto.

Zadnja mednarodna tekma pred vojno je bila v Parizu leta 1913, ob priliki 40-letnice Unije francoskih gimnazij. Slovenska vrsta je bila sestavljena takole: Jerin, Jezeršek, Miklavc, Rabič, Sever, Vidmar, namestnik Pogačnik. — Zmagali so zopet Čehi z 804.50 točkami, Francozi 777.75, Italijani 772.25, Belgijci 723.25 Slovenci 706.50, Luksemburžani 668.25.

Po vojni se je evropska telovadna zveza izpremenila v svetovno telovadno zvezo in se dogovorila z olimpijskim odborom, da je bila k olimpijskim igram, ki se vršijo vsako četrto leto, sprejeta tudi telovadna tekma na orodju pod vodstvom mednarodne telovadne zveze. Samostojne mednarodne tekmice pa prireja zveza samo vsako četrto leto med olimpijadami.

Sedme olimpijade leta 1920 v Antverpnu se je udeležila samo vrsta COS in je dosegla četrto mesto s 302.225 točke. Nastopila namreč samo s 16 tekmovalci, ki so mogli doseči največ 332 točk, medtem, ko so vsi ostali narodi postavili 24 tekmovalcev in je vsaka vrsta imela 404 dosegljive točke. Vrstni red je bil naslednji: Italijani 359.855, Belgijci 346.785, Francozi 346, COS 302.225, Angleži 299.115.

Osma mednarodna tekma zveze je bila leta 1922 v Ljubljani ob priliki I. jugoslovanskega vsesokolskega zleta. Našo vrsto so tvorili bratje: Derganc, Hlastan, Simončič, Štukelj, Sumi, Vidmar, Osvald, Porenta. Končni rezultat tekme je bil: Čehoslovaki 773.25, Jugoslovani 761, Francozi 636, Belgijci 627, Luksemburžani 529.75.

Prihodnja tekma je bila zopet olimpijada v Parizu leta 1924. V Parizu so bili v jugoslovanski vrsti bratje: Derganc, Hlastan, Jeršek, Osvald, Porenta, Primožič, Štukelj in Zilič. Brat Leon Štukelj si je priboril ponosni naslov svetovnega prvaka prvakov v telovadbi. Vrste si sledijo: 1. Italijani 839.058, 2. Francozi 820.528, 3. Švicarji 816.481, 4. Jugoslovani 762.101, 5. Američani 715.117, 6. Angleži 639.790, 7. Finci 554.948, 8. Luksemburžani 548.129. Vrsta COS, ki bi gotovo zasedla prvo mesto, je zaradi nesreče brata Jindruha, ki se je med tekmo težko poškodoval, odstopila. Kot posamezniki so Čehoslovaki zasedli drugo in tretje mesto.

Deveta mednarodna tekma je bila v Lyonu leta 1926. V jugoslovanski sokolski vrsti so bili bratje: Derganc, Osvald, Primožič, Sršen, Štukelj, Sumi Vidmar in Zupan. Uspeh je bil tale: Čehoslov. 1198.797, Jugoslovani 1162.867, Francozi 1152.230, Luksemburžani 932.192, Belgijci 878.995, Nizozemci 820.507. Naslov prvaka si je priboril brat Peter Sumi, član ljubljanskega Sokola.

Na IX. olimpijadi v Amsterdamu leta 1928 so bili v naši vrsti bratje: Antosiewicz, Gregorka, Malej, Porenta, Primožič, Štukelj, Chiotli, Derganc. Uspeh tekme je bil naslednji: Švicarji 1717.62 Čehoslovaki 1712.25, Jugoslovani 1648.50, Francozi 1620.75, Finci 1609.25, Italijani 1595.62, Američani 1519.12, Nizozemci 1365.12, Luksemburžani 1361.50, Madžari 1344.75 in Angleži 1205.

Zadnja deseta mednarodna tekma je bila v Luksemburgu leta 1930. Te tekme, ki se je bomo vedno z bolejšjo v sru spominjali, nam je izrgala iz naših vrst enega najboljših tekmovalcev brata Toneta Maleja. Kljub njegovi tragični smrti naši tekmovalci niso klonili, marveč se borili kot levi in dosegli tak uspeh, da je vzbudil občudovanje v vsem svetu. Našo vrsto so tvorili bratje: Malej, Primožič, Sumi, Antosiewicz, Ban, Zilič Štukelj in Gregorka. Poleg brata Maleja se je težje ponesrečil tudi brat Štukelj, ki je moral odstopiti od tekme. Naša tako okrnjena vrsta se je izvrstno držala in bi gotovo zasedla drugo mesto pred Francozi. Uspeh je bil naslednji: Čehoslovaki 896.30, Francozi 871.75, Jugoslovani 849.85, Madžari 781.50 Luksemburžani 754.85 in Belgijci 726.65. Svetovno prvenstvo si je priboril brat Tošo Primožič.

Br. Leon Štukelj svetovni prvak v orodni telovadbi

Pri dosedanjih tekmah za naslov svetovnega prvaka je dosegel največ točk -- Ostra borba za prvo mesto -- Naši tekmovalci izvrstno pripravljeni -- Slavnosti Unije francoskih gimnastov

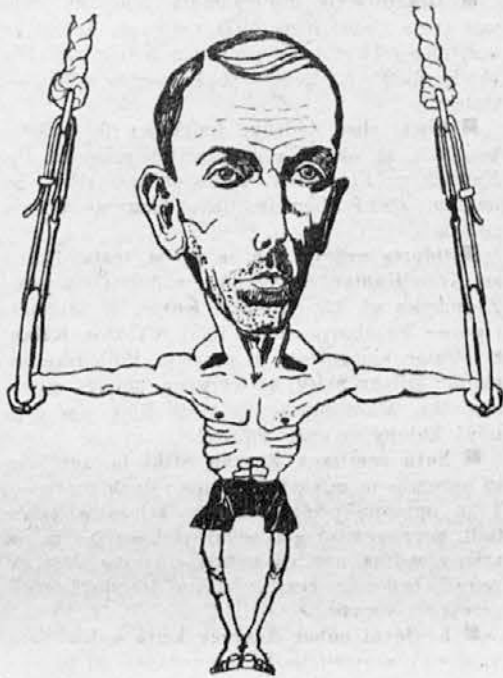
Ljubljana, 14. julija.

Jugoslovansko Sokolstvo slavi zopet triumf v telovadbi... Z največjim veseljem in zadovoljstvom je sprejela jugoslovanska javnost včeraj prvo vest iz Pariza, da si je pri sobotnih tekmah na orodju kljub najhujši konkurenci priboril prvenstvo v telovadbi na orodju naš prvak brat Leon Štukelj, član Sokola Maribor-matica. Dosegel je 115 točk, njemu sledijo Čehoslovaki 8 113, Fince s 112, Švicar s 111 in Italijan s 107 točkami. Če pomislimo, da so Švicarji in Italijani izvrstni tekmovalci na orodju, kar so dokazali že na olimpijskih tekmah, potem lahko upravičeno trdimo, da je brat Leon Štukelj absolutni prvak sveta na orodju. Kdor je videl brata Štukelja pri vežbanju zadnje dni na telovadišču v Ljubljni, je lahko z največjim optimizmom računel, da bo br. Štukelj najopasnější kandidat za prvo mesto. In nismo se varali. Borba je bila zelo ostra in napeta. Francozi, ki so prijavili največ tekmovalcev, so se prav slabo odrezali. Čehoslovaki bodo skušali z lahko atletiko doseči prvo mesto, vendar pa jim bodo naši tekmovalci opasni tekmeči. Potek tekem vzbujal v javnosti veliko pozornost, kakor doslej še nobena mednarodna tekma.

Brat Leon Štukelj naš prvak je zaslovel v našem Sokolstvu prvič leta 1922 na mednarodni tekmi v Ljubljani. Od tedaj je vidno napredoval, tako, da je na olimpijadi v Parizu leta 1924. dosegel ponosni naslov svetovnega prvaka na vseh orodjih. Leta 1926. je bil na mednarodni tekmi v Lyonu, leta 1928. v Amsterdamu na olimpijadi in lansko leto v Luksemburgu, kjer bi gotovo, ako se mu ne bi pripetila težka nesreča, zasedel prvo mesto.

Po dosedanjih uspehih lahko pričakujemo, da bo na olimpijadi v Los Angelesu gotovo zopet svetovni prvak.

V nedeljo dopoldne je bil slavnostni spreved ob priliki 53. zleta francoskih gimnastov v Parizu. Naše Sokolstvo, 405 članov in 130 članic, vsi v slavnostnih krojih, so bili navdušeno pozdravljeni od ogromnih množic, ki so tvorile špalir. Pod vodstvom drugega podstaroste Saveza SKJ br. Paunkovića, načelnika SKJ brata Bajlija in staroste celjske sokolske župe brata Smrtnika je naša delegacija položila krasen

venec na grob »Neznanega junaka«, kar je vzbudilo v francoski javnosti posebno pozornost.

Državni podtajnik g. Morineau, je nato predstavil našo sokolsko delegacijo predsedniku francoske republike Doumerju, ki jo je sprejel izredno ljubezno.

Skoro vsi pariški listi posvečajo našemu Sokolstvu posebno pozornost in prinašajo obširne članke o jugoslovanskem Sokolstvu, povdarjajoč, da je to najmočnejša vzgojna organizacija, ki ji stoji na čelu prvorojenec Nj. Vel. kralja Aleksandra prestolonaslednik Peter.

V nedeljo popoldne je bil prvi javni nastop ob ogromni udeležbi. Pred telovadbo je bil defilé vseh telovadnih organizacij pred predsednikom republike Doumerjem, med njimi tudi naših Sokolov, ki so bili predmet prisrčnih ovacij tisočglave množice. Slavnosti se nadaljujejo in bodo dosegle svoj višek danes na državni praznik.

Polet zrakoplova »Grof Zeppelin« nad severnim slovenskim ozemljem

Prelet državne meje -- Zrakoplov nad Mariborom -- Potniki na krovu

Maribor, 13. julija.

Polet zračnega velikana, zrakoplova »Graf Zeppelin« (LZ 127) nad Avstrijo je bil za včeraj sicer napovedan, ni bilo pa gotovo, če bo preletel tudi našo državno mejo. Kljub temu so prispeli v Maribor mnogi tuji, da bi ga videli, dočim so Mariborčani pohiteli v velikem številu na Pohorje in na druge gore in višave, celo na Peco. Po prvotnih vestih bi bil »Graf Zeppelin« moral doseči višino Maribora že v opoldanskih urah, pojavil pa se je šele popoldne.

Našo državno mejo na Koroškem je preletel krog 13:30. Ob 13:40 je plul nad Dravogradom in zabil nad Dravo, ki se tu vije po ozki dolini med Pohorjem in Kobanskim, proti Mariboru. Letel je v višini krog 1500 m nad Maureberkom, Breznom, Sv. Lovrencem na Pohorju, Falo, Rušami in zabil nato nad Mariborski otok, kjer ga je opazovalo in pozdravljalo več tisoč kopalcev. Od tu je skoraj točno nad reko Dravo nadaljeval svojo pot proti Mariboru. Silovito brnenje njegovih motorjev se je začelo v mestu že krog 14:35, ob 14:45 pa je plul že nad mestnim središčem, in sicer nekoliko nižje kakor nad Dravsko dolino. Prebivalstvo je povsod drlo k oknom, na balkone, strehe ter na ulice in trge, da bi ga bolje videlo. Nekateri so ga pozdravljali z robcami in vzkliki, katerih pa potniki na orjaku seveda niso slišali. Naposled je kot ogromna cigara zatopil na severovzhodu za Stolnim hribom, preletel po sredini Slovenske gorice in pri Radgoni zapustil jugoslovansko državno ozemlje, nad katerim je letel mnogo bolj počasi kakor nad avstrijskim.

Zrakoplov je vodil znani kapitan von Schiller, v kabinah so pa bili: vodja Zeppelinovih delavnic dr. Eckener, avstrijski zvezni kancelar Buresch z ženo, zunanji minister dr. Schober (znan po svojih izjavah, s katerimi je zahteval priključitev Maribora k Avstriji), ministri Winkler, Dollfuss in Heini, predsednik Renner z ženo, deželni glavar Reither, prežidani šef prosvetnega ministrstva dr. Pernthner, pehotni general Schiebl, polkovnik Aleksander

Za počitnice berite

»V oklopnjaku okoli sveta«. Petro in zabavno čtivo. V dveh delih; vsaki del po Din 20.—, vezan Din 26.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

društvu, ki mu je predsednik sestanka že bil sestavil osnutek pravil. V pripravljalni odboru, ki se je prvič sestel že včeraj, so vstopili gg. Sajovic, Bugar, Kostanjevec, Lavrenčič, Lavrič in Beltriani.

Lavrič in Beltriani.

Z ustanovitvijo dijaške kuhinje bo rešen eden zelo perečih problemov ne samo Kočevja, temveč vsega kočevskega sreza.

Razvoj Maribora v zadnjem poltisočletju

Od 1246 prebivalcev leta 1450. je mesto narastlo do letos na preko 34.000, s predmestji na preko 50.000

Maribor, 11. julija.

Kakor vsa naša mesta, tako ima tudi Maribor za seboj dolgo zgodovino; vendar pa so najstarejši statistični podatki o njem, ki so se do danes ohranili, oni iz leta 1450, torej pred skoraj 500 leti. Takrat je imel mali utrjeni Maribor še samo 185 hiš, v katerih je bivalo 1246 ljudi. Leta 1528. je število hiš naraslo sicer na 210, vsled kuge pa je padlo prebivalstvo na 1050 duš.

Od tega leta pa vse do leta 1813. manjkajo vsi statistični podatki. Tega leta je bilo že 243 hiš in 2099 prebivalcev; 1820. leta 233 hiš in 2822 prebivalcev; takrat so odstranili staro obzidje; 1850. leta je štel Maribor 4168 duš; 1857. leta 7572; leta 1867. že 12.670; leta 1880., torej pred 50 leti, pa 661 hiš in 12.828 prebivalcev.

Zelo naglo je pa pričelo rasti mesto v drugi polovici prejšnjega stoletja, kar je zaslug železnice. Štetje leta 1890. je ugotovilo že 867 hiš in 19.898 prebivalcev. Leta 1900. je bilo 24.601 duš in že 1052 hiš. Zadnje predvojno štetje leta 1910. je izkazalo 27.994 prebivalcev in 1269 hiš.

V približno istem stanju je mesto ob koncu svetovne vojne leta 1918. prešlo v sklop kraljevine Jugoslavije, toda že leta 1921. je štel 30.737 prebivalcev in 1530 hiš. V zadnjem desetletju se je število prebivalstva sicer znatno pomnožilo, saj je štel Maribor na dan letošnjega štetja brez slučajno odsotnih 33.921 ljudi, a vendar ne tako, kakor se je splošno pričako-

valo; zato pa je zrastle število hiš od 1530 na 2764, kar znači, da je bilo po vojni dograjenih 1234 hiš ali skoraj polovico. Gradilo pa se je pretežno le na periferiji, dočim se središče ni znatno spremenilo.

Zelo naglo pa so naraščale v zadnjem času okoliške ali predmestne občine, ki so tesno spojene z Mariborom. Tako so štele leta 1890. občine: Krčevina 684, Košaki 1677, Pobrežje 962, Tezno 361, Radvanje 949 in Studenci 1643 ljudi. Deset let pozneje je bilo v Krčevini 808, v Košakih 1651, na Pobrežju 1627, na Teznu 506, v Radvanju 1374 in v Studencih že 2480 prebivalcev. Leta 1910. je bilo v Krčevini 1294, v Košakih 1825, na Pobrežju 2471, na Teznu 874, v Radvanju 1868 ter v Studencih 3605 duš.

Še bolj nagel je bil razvoj predmestja po osvoboditvi. Pri prvem štetju leta 1921. smo našli v Krčevini 1916, v Košakih 1888, na Pobrežju 2412, na Teznu 878, v Radvanju 1771 in v Studencih 3630 ljudi, a letos štejejo občine: Krčevina 2159, Košaki 2253, Pobrežje 3965, Tezno 1680, Radvanje 2006 in Studenci 4335.

Vseh šest predmestnih občin šteje tako sedaj že 16.398 prebivalcev. Ker pa so te občine v resnici le preko ozkih mestnih mej razširjeni Maribor in se mu bodo že v kratkem morale priklopiti, lahko rečemo, da šteje Veliki Maribor danes 50.319 duš in bo do leta 1940. gotovo narasel na 60.000.

Kruha za 120 rudarjev

Ljubljana, 13. julija.

Tehnična direkcija v Tuzli je poslala rudarskemu glavarstvu v Ljubljani ta-le dopis:

Zvedeli smo, da je Trboveljska družba reducirala večje število rudarjev. Ker potrebujemo rudarje, Vas prosimo, da pošljete reducirane delavce k nam. Mogli bi zaposliti do 120 delavcev, in sicer sance, oziroma omožene brez rodbine, ker za oženjene nimamo stanovanj. Hrana je v kantini v samem rudniku. Za delavce, ki bi hoteli k nam izposlužiti potom borze dela polovične vozne karte.

Nesreča nemškega turista

Včeraj popoldne se je vozil berlinski trgovec Schaett Werner s svojim avtomobilom proti Bledu. Spremljale so ga njegova žena in dve hčerki. Na klancu blizu Police nad Kranjem pa se mu je avto po njegovi lastni krivdi prevrnil. Trgovec si je zlomil dvakrat levo roko nad zapetjem, nad levim očesom pa si je prebil kožo. Njegova žena si je zlomila desno nogo pod koleno. Starejša hči si je odrla levo lakt, mlajša pa je ostala docela nepoškodovana.

Na kraju nesreče se je takoj odpeljala komisija, ki je poklicala iz Kranja zdravnika doktorja Bežka. Ta je odredil, naj trgovca in njegovo ženo odpeljejo v bolnišnico. Hčerki pa sta se smeli z vlakom odpeljati na Bled na letoviše.

Nesreča se je pripetila zaradi tega, ker je vozil Schaett svoj avto vso noč in ves dan iz Čakovca proti Bledu. Bil je sila zaspan in v dravinji je izgubil oblast nad krmilom. Avto je zavozil na desno stran ceste, na klancu pa je moral z vso naglico okreniti in tedaj se je prevrnil. Avto se je le nekoliko poškodoval. Odpeljali so ga v Kranj v avtogaražo Ceranški.

Prva žrtev Krke v novomeški okolici

Novo mesto, 13. julija.

Velika nedeljska vročina je izvabila tudi kmečka dekleta in deklice, da so se šle kopat v Krko. Zenska mladina iz Smolenje vasi se je kopala pri vasi Krka, kjer je voda razmeroma plitva, a kljub temu nevarna, ker ima razne kotalje in tolmune. Med žensko mladitvo se je kopala tudi 8-letna Micika Lenard, hčerka krojača iz Smolenje vasi. Deklica, ki ni znala dobro plavati, se je spustila predaleč od plitvine in je kmalu izgubila pod vodo. Njena prijateljica Nageljnova, posestnikova hčerka, jo je šla takoj reševati, kmalu bi pa še njo potegnilo v globino. Ko so to borbo za življenje opazili tudi drugi kopalci, so prišli na pomoč. Bilo pa je zaman. Izvlekli so sicer malo Miciko iz vode, toda žal mrtvo. Poizkusili so z umetnim dihanjem, ali mrtveca je težko obuditi. To je prva žrtev Krke letos v novomeški okolici. Bog daj, da bi bila tudi zadnja!

Nesreča v tovarni

Delavce je padel 6 m globoko

Jesepice, 12. julija.

V soboto zjutraj se je pripetila nesreča v tovarni Kranjske industrijske družbe na Slovenskem Javorniku, ki pa se je k sreči dobro iztekla. Zaposleni elektrikan Slivnik Anton je pri delu omahnil, se pri tem zagrabil za žice, po katerih je tekel električni tok. Tok ga je pretresel in nesrečni delavec je padel 6 m globoko. Bil je že v nezvesti. Prisotni tovariši so mu nudili prvo pomoč in telefonično poklicali tovarniškega zdravnika g. dr. V. Schwaba, ki je po nesrečnem spravi k zavesti, naker so ga prepeljali v bolnico tukajšnje bratovske skladišče, kjer so Slivnika obvezali. Večjo rano ima na bradi in več manjših prask po rokah, tako da je mogel takoj zapustiti bolnico in oditi v domačo oskrbo.

Pomemben izum domačina

Slov. Bistrica, 12. julija.

Pred časom me je povabil ravnatelj lesne in gospodarske zadruge g. Polanec Ivan, posestnik v Slov. Bistrici, naj si ogledam stroj za sortiranje sadja, katerega je sam izumil. Izum je precej enostaven, a zahteva res mnogo bistroumnosti. Stroj lahko sortira dnevno jabolk za 15-tonski vagon in dosega tako najvišjo kapaciteto vseh podobnih dosedanjih izumov. Izum sloni na načinu žlebov in tekočega traka, tako da se vrši sortiranje res vestno in je velikost posameznih skupin jabolk do milimetra natančna. Stroj si je ogledalo komisijončno tudi že sresko načelstvo. Izumitelj je dobil od sreskega načelstva pohvalno pismo. Izum, ki je res velike gospodarske važnosti posebno v naših sadonosnih krajih, še ni patentiran, bo pa patent v najkrajšem času dobil. S takim strojem bi se naše sadno gospodarstvo nenadoma dvignilo, ker bi odpadla potrata časa za sortiranje. Jasno je, da si ga naš mali kmet ne bo nabavil za svojih par centov jabolk, pač pa različne gospodarske zadruge in večja izvozna podjetja.

Vsekakor pa čestitamo izumitelju g. Ivanu Polancu k njegovemu uspehu!

VI. V. Göl.

Balo si je nakradla

Medija, 12. julija.

Letos v januarju je bila pri tukajšnji trgovki Bleiweisovi zaposlena kot služkinja S. Pepca, doma iz bližnjih Brezij. Službo je pa kmalu odpovedala. Prišla je le še pomagati, kadar so imeli »žehot«.

Gospodinja pa je že tedaj, ko je bila Pepca še v službi, večkrat opazila, da ji zmanjka večjih perilo ali kaj drugega; vedno je mislila, da se je kam založilo. Oškodovana je bila v resnici za nekaj tisočakov. Perica je sicer tajila krivdo, vendar pa je hišna preiskava pri njej, katero so opravili nenadoma zagorski orožniki, bila dokaj presenetljiva. Našli so pri perici toliko predmetov, da so kar strmeli. Pepca je naposled s sklonjeno glavo le priznala. Dejala je le, da ni mogla za svojo »balco« potrebnih stvari nakupiti, ker nima denarja, zato je tuje perilo odnašala domov v cekarju ali predpasniku.

Šofer pobegnil z avtomobilom

Murska Sobota, 12. julija.

Šofer šinček, uslužben pri avtopodjetniku Turku Josipu v Murski Soboti, je vozil nekega potnika v Zagreb. Ko ga pa po dolgem času ni bilo nazaj, je postala zadeva sumljiva in so vso stvar naznanili orožnikom. Poizvedbe orožnikov so imele uspeh in kmalu je prišlo poročilo, da so pobeglega šoferja aretirali nekje v Bosni, kjer je hotel avto prodati.

Poskus samomora

Murska Sobota, 12. julija.

Včeraj so prepeljali v bolnico v Mursko Soboto trgovca Arnolda Štern iz Puconcev, ki se je v samomornem namenu budo poškodoval s samokresom. Hotel se je ustreliti v srce, toda krogla je zgrešila cilj ter se mu je zarila nekaj centimetrov pod srcem. Vzrok samomora ni znan. Ker pa je trgovec zadnje čase zabredel v denarne težave, smatra javnost to za povod nesrečnega dejanja. Rana je smrtonosna.

Nova hiša pogorela. Včeraj popoldan je pogorela hiša posestnika Olaja v Turpolju. Vzrok nesreče je pa samo ljudska nepazljivost. Okoli dimnika namreč je bilo natrpano mnogo sena. vrata dimnika pa niso bila dobro zaprta. Nesreča je tem tragičnejša, ker je bila hiša nova ter se je Olaj vselil šele pred dvema dnevnoma. Brizgalno so pripeljali že tedaj, ko je ogenj tako napredoval, da se ostrešja ni moglo več rešiti. V Soboti zdaj že tri leta ni bilo požara.

Iz Dravske banovine

d Imenovanje kletarskega nadzornika. Gosp. minister za poljedelstvo je postavil z odlokom z dne 19. februarja 1931 št. 10968/2 g. Zmaveca Andreja, vpokojenega ravnatelja vinarske in sadjarske šole v Mariboru, za vršilca dolžnosti kletarskega nadzornika v dravski banovini. Na podlagi § 45. pravilnika za izvrševanje zakona o vinu se je odredil vršilec dolžnosti kletarskega nadzornika sedež pri kmetijskem oddelku kraljevske banske uprave v Ljubljani. Sprito dejstva, da je imel prejšnji vršilec dolžnosti kletarskega nadzornika svoj sedež v Mariboru, se gornje razglasi s pripombo, da se je obratovati v vseh zadevah, ki se tičejo kontrole vina in so urejene z zakonom o vinu in s pravilnikom za izvrševanje zakona o vinu ter drugim odnosnimi prepisi, na kmetijski oddelku kraljevske banske uprave v Ljubljani.

d Društvo »Sočac« šteje s podružnicami nad 1200 članov. V soboto zvečer se je vršil pri »Levu« v Ljubljani občni zbor društva »Sočac«. Iz poročil društvenih funkcionarjev posnemamo, da šteje »Sočac« skupaj s podružnicami v Bohinjski Bistrici, na Jesenicah, v Celju in v Novem mestu 1232 članov. Zelo agilni so bili predavateljski odsek, prireditveni in dramski. Društvo ima okoli 40.000 Din premoženja. Pri volitvah so bili izvoljeni: predsednik dr. Dinko Puc, podpredsednik Ivan Sancin, odborniki: Lipe Bačnar, Andrej Bensa, Anton Čotar, Josip Ivančič, Anton Kajin, Hinko Klavara, Peter Pavlovič, Vinko Ravbar, dr. Joahim Ražem, Josip Svilič, dr. Anton Šaplja, Miha Simčič, Saša Štrekelj in Alojzij Zigon. V nadzorni odbor sta bila izvoljena Josip Bačič in Aleksander Golja.

d Vojski iz svetovne vojne, udeležite se običajnega sestanka na Brezjah 15. avgusta. Sporedno bomo ob pravem času objavili. Prošnja za polovično vožnjo je vložena in upamo, da bo skoro ugodno rešena. Odbor zveze bojevnikov v Ljubljani.

d Opozorilo občinstvu in zdravnikom. Radi defekta na Röntgenovem aparatu v državni bolnišnici v Ljubljani se za 14 dni prekine obsevanje.

d Razpisane službe poštarjev. Dravska direkcija pošte in telegrafa razpisuje službo pogodbenega poštarja pri pošti v Solčavi in službo pogodbenega poštarja pri Sv. Lovrenču na Dravskem polju. Prošnje naj se vložijo na direkcijo pošte in telegrafa do 31. julija t. l.

d Razširjenje telefonskega prometa z Nemčijo. Od 1. julija je uveden telefonski promet z Nemčijo preko Avstrije iz krajev Apače, Brežice, Cankova, Dobrna, Dravograd, Gornja Radgona, Guštanj, Krapina, Krapinske Toplice, Križevci pri Ljutomeru, Majšperk, Mali Vukovec, Marenberg, Marija Bistrica, Mežica, Murska Sobota, Muta, Ormož, Orosavlje, Podčetrtek, Polzela, Pragersko, Prelog, Prevalje, Pristava, Ptuj, Ribnica na Pohorju, Rogoševci, Rogaska Slatina, Rogatec, Slatina Radenci, Slovenjgradec, Središče ob Dravi, Sv. Jakob v Slovenskih goricah, Sv. Jurij ob južni železnici, Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Sv. Miklavž pri Ormožu, Sent Ilj v Slovenskih goricah, Turinjske, Varaždinske Toplice, Velenje, Vitanje, Vransko, Vuhred, Vuzenica, Zavrče, Zgornja Sv. Kungota, Zlatar. — Preko Medžarske in Avstrije ali Madžarske in Češkoslovaške: Andrijevci, Bačka Topola, Bački Brestovci, Banatsko Arandjelovo, Beli Manastir, Čantavir, Čeminac, Čoka, Darda, Donja Dubrava, Donji Miholjac, Đakovo, Filipovo, Hajfeld, Horgoš, Huk, Koprivnica, Koška, Kotoriba, Ludbreg, Martonš, Mokrin, Nova Kanjiža, Novi Bečej, Novi Padeč, Novi Vrbas, Palić, Prigrevica Sv. Ivan, Rasinja, Sekić, Senta, Slatina, Srpski Mitlić, Stanišić, Stara Kanjiža, Stari i Novi Sivač, Suza, Valpovo, Veprovac, Vinkovci in Virovitica.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izvršitev. 398-1

d Znižanje govorilnih pristojbin. Od 11. junija znaša pristojbina za navadno govorilno enoto v telefonski relaciji Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru - Češke Budejovice 52-80 Din, v relaciji Sv. Janez ob Boh. jezeru - Praga - Plzen - Liberec - Marine Lazne in Karlovi Vari 59-40 Din.

d Smrtna žrtev Mure. Dne 7. julija 1931. med 17. in 18. uro se je ob priliki kopanja v Muri pri železniškem mostu vtopil Anton Belšak, posestniški sin Antona in Marije, roj. Vrbnjak iz Bodislavca, občina Godemarci, pošta in žandarmer. stanica Mala Nedelja, srez Ljutomer. — Osební podatki: visok 175 cm, dobro razvit, plavih las, plavih oči, obrat, majhne plave blond brke, 33 let star. Posebni znak: kazalec desne roke je od prvega člena proti koncu stišnjen (drobnejši in malo pripognjen k dlani, na sebi pa je imel navaden plavi predpasnik. — Ker utopljenca niso mogli najti, se v imenu človekoljubja naprošajo oblasti, žandarmerijske stanice, občinski uradi ob Muri, kakor tudi vsaka druga oseba, da pomagajo pri iskanju nesrečne žrtve. Kdorkoli ga najde, naj to proti primerni nagradi takoj naznani na naslov: Pavle Horvat, zasebnik v Dolnji Lendavi.

d Iz ženske kaznilnice v Begunjah pobegnili. V soboto zvečer je pobegnila iz ženske kaznilnice v Begunjah pri Lescach 30-letna Iva Lovrakovičeva, doma iz Barilovice pri Karlovcu. Lovrakovičeva je drzna tatnica, ki je zaradi tatvin presedela že več let za zamreženimi okni in je sedaj delala ptkoro v prisilni delavnici. Lovrakovičeva je včeraj poslave, podolgatega obraza in rjavih oči. Na vratu ima brazgotino in bolno desno oko.

d Prepovedani listi. V spisek prepovedanih listov so pošte vpisale »Magazin für Alle«, »Des Buhdes freier Balkan«, »Kriegs und Industrie Spionage«, »Kroatischer Informationsdienst« in »Durch Lug und Trug, durch Gewalt, durch Mord zur Unterjochung Kroatiens und zum neuerlichen Weltkriege«.

d Dva kaznenca pobegnili iz kaznilnice. Ljubljanska policija je prejela prijavo, da sta pobegnila iz kaznilnice v Požarevcu 26-letni Stanojlo Miloevič, rodod iz Paračina, ki je bil obsojen radi zločina tatvine na 13 let robije, in opasen razbojnik Ilija Mihajlovič, obsojen na 20 let robije.

Profesor Zalokar je odpotoval in začne znova ordinirati začetkom avgusta

1635

d Vlom v zidnico. Pred kratkim sta vlomila v zidnico trgovca Srečka Šircija v Gornji Lakanici pri Mokronogu dva neznanca in odnesla iz zidnice več litrov vina, žganja in 10 škatej sardin v skupni vrednosti 486 Din. Pri posestniku Josipu Kumerju sta pa ukradla več kosov obleke in samokres v skupni vrednosti 196 Din. Vlomna sta sumljiva neki Alojzij Sotlar in Alojzij Dežman iz Kota pri Semiču. Sotlar je doma iz Radeč, a je bil zadnje čase brez posla in brez stalnega bivališča. Za obema je uvedeno zasledovanje.

d Vlom v trgovino. V Metliki je bilo vlomljeno v trgovino krojaškega mojstra Roberta Fuksa. Tat je odnesel več kosov obleke in za okoli 350 Din kovanega denarja. Skupna škoda znaša 1700 Din. Vlomja je osumljen samski krojaški pomočnik brez posla in brez stalnega bivališča Josip Novak, rojen leta 1896, v Slovenski Bistrici in pristojen v Metliko. Novak se je pred vlomom potepal po Metliki, po vlovu pa je neznanom pobegnil.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer 761-8, termometer 21-2, relativna vlaga 42%, tiho, jasno. V Mariboru je kazal barometer 759-7, termometer 21, relativna vlaga 76%, tiho, oblačnost 6. Opazovanja ob 7. uri jutraj. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 33-2 (18-3), v Mariboru 26-4 (15-3), v Mostaru 36-4 (20-3), v Zagrebu 33-5 (19-4), v Beogradu 35-4 (20-1), v Sarajevu 35-7 (14-5), v Kumboru 33-8 (19-9), v Splitu 35-3 (20-7), na Rabu 34-8 (21) in na Visu 38-9 (20-2). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Torek, 14. julija 1931, Bonaventura. Pravoslavlani: 1. julija, Kuzma i Dam.

Nočno službo imata danes lekarni Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvet-ski cesti.

*** Karavana Citroen v Ljubljani.** Včeraj je dospela iz Zagreba po dolgi turneji po naši državi karavana avtomobilov iz delavnic znane francoske tovarne Citroen, 15 avtomobilov vseh vrst od luksuznega sportnega voza do težkega tovornega avtomobila so včeraj ogledovali Ljubljančani pred Zvezdo vzdolž ograje. Danes opoldne bodo zastopniki tvrde vozila razkazovali občinstvu, včeraj so pa predvajali v kinu »Ideal« zanimiv film o Citroenovih tovarnah itd. Ta avtomobilska karavana, ki je pač naj-

boljša deklama za tvrdo, je naredila turnejo iz Pariza v Prago, Bukarešto, Sofijo in od tod v Beograd ter po Jugoslaviji do Ljubljane, od koder se bo vrnila v Pariz.

■ Primorci! Kaj je vaša narodna dolžnost? Da se udeležite v nedeljo 19. t. m. prireditve mladine v Šiški!

■ Organizacija diplomiranih tehnikov vabi vse svoje članstvo na širši sestanek, kateri se vrši danes 14. t. m. v prostorih hotela »Miklič« (klet) ob 20. uri zvečer. Zadeva zelo važna. — Odbor.

■ Občni zbor Zadruga hotelirjev bo v četrtek 16. t. m. ob 15. v gostilniških prostorih Fr. Kavčiča na Privozu št. 4. Po občnem zboru bo istotam občni zbor Bolniške blagajne članov zadruga.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so: Ivan Gantar, 88 let star, nadučitelj v pok. Zvonarska ul. 11; Valentin Kovač, 48 let star, trgovec, Beethovnova ul. 15/II.; Viktor Kalan, 8 let star, sin gostiln. in posestn., Poljanska cesta 52; Milena Svitil, 44 let stara, hči viš. stavb. svetnika, Vidovdanska cesta 9. Blag jim spomin! Zalujocih naše sožalje!

■ Nova remiza v Zgornji Šiški bo zgrajena in opremljena za vselitev v teku dveh mesecev. Tako upravno poslopje cestne železnice kakor tudi nova remiza sta sedaj pod streho in se vrše z veliko naglico zadnja zidarska dela. V remizi bodo že čez približno 10 dni začeli spravljati vozove.

■ Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani vabi vse samaritanke in samaritanke od prvega in do zadnjega tečaja na sestanek, ki bo v sredo 15. julija t. l. ob 19. na drž. moškem učiteljsku na Resljevi cesti v II. nadstropju. Na sestanku bo predaval g. dr. Fr. Mis. Izprisanim udeležencem zadnjega tečaja se bodo razdelile samaritanske diplome. Točno in vsi!

■ »MOTOH« KAVA DNEVNO SVEŽA!

■ Dražba orožja. Dne 29. t. m. bo od 15. dalje na Upravi policije v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 22 javna dražba raznega dovoljenega orožja. K dražbi bodo pripuščene osebe, ki posedujejo veljavni orožni list oziroma nabavno dovoljenje ter koncesionirani trgovci z orožjem.

■ Izanska cesta bo med šolo na Barju in potokom Prošco zaradi zgradbe novega železobetonskega mostička čez potok Prošco od 15. julija t. l. naprej začasno zaprta za promet. Ta čas naj se vrši promet po Peruzijevem stradanu od šole na Barju tako proti Izanski in Dolenjski cesti.

■ Obleke najnovejšega kroja pri »Gentleman« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

■ Ne pozabite si ogledati zaloge gramofonskih aparatov pri »Jugosport«, A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva cesta 34. 1436

■ Velik naval na gorenjske vlake. V nedeljo so bili vsi vlaki na Gorenjsko prenapolnjeni. Z jutranjimi potniškimi vlakom se je odpeljalo okoli 1000 potnikov, istotako z izletniškimi vlakom. Opoldanski vlak je odpeljal okoli 800 ljudi v eMno. eMvode in v Reteče. Tudi kopalni vlak ob 1-25 je bil močno zaseden, ker se je peljalo z njim okoli 1000 kopalcev, ki so izstopili večinoma v Retečah. Tudi večerni vlaki v Ljubljano so peljali izredno veliko število potnikov. Mnogo Ljubljančanov se je odpeljalo k otvoritvi kamniškega kopališča. Samo s popoldanskim kamničanom se jih je odpeljalo okoli 650.

■ Nočni napad v Lindhartovi ulici. V Lindhartovi ulici je našel stražnik pri svojem službenem obhodu v mlaki krvi 25-letnega strojnika Josipa Janeža, stanujočega v Vošnjakovu ul. 16, in zidarskega delavca Josa Gjenovića, stanujočega na Dunajski cesti. Oba so prepehali z rešilnim vozom v bolnišnico. Janeža in Gjenovića je napadlo več neznancev. Napada

Iz drugih banovin

Kam s 141.806 ženskami v Jugoslaviji?

Problem, ki ga je odkrilo ljudsko štetje
Po podatkih zadnjega ljudskega štetja pride v Jugoslaviji na 1000 moških 1021 žensk. Moških je v Jugoslaviji 6.894.091, žensk pa 7.035.897, torej je v državi 141.806 žensk več ko moških. Zato se danes upravičeno vprašujemo, kam z ženskami v Jugoslaviji. Nekateri pravijo, da so ženske za to na svetu, da se omože, da rode in gospodinjijo. Toda če bi se vsi moški v Jugoslaviji oženili, bi ostalo še vedno 141.806 žensk brez moža. O tem problemu je razmišljal v ponedeljski številki »Novosti« neki Lj. T. in prišel do teh-le zaključkov: Dajte ženskam v Jugoslaviji dela. Ne podite posebno intelektualni iz poklicev, za katere so se pripravile in dokazale v praksi, da so zaanje sposobne. Ne omarlovažite delo nad polovico ženskega samo zato, ker pripada ženskemu spolu. Ne uničujte volje do dela. Ali hočete imeti trote in k temu trote, sposobne in izobražene za intelektualno delo? Ali naj še nadalje gojimo tip starih »frajk«? Današnja moderna in napredna doba zahteva, da ta vrsta žensk izgine. Kajti, kaj naj počnemo s 150.000 ženskami, ki jih je več kot moških v Jugoslaviji, ako jim zapremo vrata do dela in poklicev?

b Nezgoda avtobusa. Na cesti med Zagrebom in Sv. Ivanom se je pripetila nesreča avtobusa, ki vozi na tej progi in je last tvrdke Vutek. Avtobus je hotel prehiteti neki zasebni avtomobil in je pri tem zadel v kmečki voz, ki je tedaj privozil nasproti. Avtobus se je zvalil v jarek, trije potniki, ki so bili v njem, so bili poškodovani, avtomobil se je pa popolnoma razbil.

b 10.000 Zagrebčanov na Savi. V nedeljo je bila v Zagrebu strašna vročina. Okoli pol dne je kazal barometer 40 stopinj C. Zagrebčani so se

šli zato hladiti na Savo. V kopališčih je bilo okoli 10.000 ljudi. Kakor poročajo zagrebški dnevniki, je nekaj plavanja neveselih kopalcev tudi »zagalo«, vendar so vse še o pravem času rešili.

b Novi Sad proti poplavi. V nedeljo je imela vodna zadruga v Novem Sadu sejo, na kateri so poročali, da je ministrstvo za finance odobrilo za vodno zadrugo 7.000.000 Din posojila. Na seji so sklenili, naj se posojilo takoj vzame in z denarjem zgradi obrambni nasip, kateri bo Novi Sad obvaroval poplav. Kakor znano, je Novi Sad trpel zadnja leta mnogo radi poplavl. S tem pa bodo Novosađani rešeni velike skrbi, katere je delala doslej voda.

b Tekma dresiranih psov v Zemunu. V Zemunu je bila v nedeljo zanimiva tekma najboljših policijskih in zasebnih dresiranih psov. Psi tekmovalci so pokazali svojo discipliniranost že v začetku tekme, ko niso sprejeli hrane, katero jim je ponujal obdinovito, ki se je tekme udeležilo. Izkazali so se posebno ovčarji, kakor Bubi Bek, last beograjske tehnične policije, ki je našel izgubljeni predmet, Lord, tudi last beograjske tehnične industrije, ki je hitro našel izmišljenega morilca, in Bek, last orožniške postaje v Kragujevcu, ki je našel v zemlji zakopan predmet. Tekmovalo je še 8 drugih psov. Pri razdeljevanju nagrad je dobil prvo nagrado Rif, last g. Štefelja, drugo pa Lord in tretjo Bek iz Kragujevca.

b Zenitve žastnikov. Ministrstvo za vojsko in mornarico je odobrilo ženitev pehotnemu poročniku Pišljariju Stanislavu z gđ. Miroslavo, hčerko Alojzija Koželja, trgovskega poslovođa iz Ljubljane; zrakoplovnemu poročniku Brezovškemu Dragu z gđ. Frido, hčerko Fr. Bidova, rudniškega blagajnika pri TPD v Trbovljah, in vojaškemu uradniku II. kategorije Poljanecu Dragotinu z gđ. Nikico, hčerko Ljubidraga Nikole, profesorja v pok. iz Dubrovnika.

nanju so osumljeni trije delavci, ki so bili še isti večer aretirani.

■ Hišo so mu obmetavali s kamenjem. Hišni posestnik Alojz Gorjanc, Einspillerjeva ul. 21, je prijavil policiji, da so ponoči neznanzi zlikovci brez vsakega poviada obmetavali s kamenjem njegovo hišo in mu razbili eno šipo v I. nadstropju. Pri tem je bila ogrožena telesna varnost dveh deklet, ki sta spali v sobi, kjer so zlikovci razbili šipo na oknu.

■ Karambol na Izanski cesti. Cevlarski pomočnik Viktor K. je na Izanski cesti št. 2 podrl s kolesom na tla 7-letno Frančiško Ajdičevu. Ajdičeva je zadobila lahke poškodbe, kolesar sam pa je tako nesrečno padel, da je ležal nekaj časa v nezavesti.

■ Ni dobro vsakemu zaupati. Soproga-ravnateljica tvrdke Singer Ivana Vojec, stanujoča v Podrožniku, cesta 1.7, je izročila dva komplet-na umivalnika, vredna 300 Din, nekemu moškemu, ki je pri njej več dni delal na vrtu. Obljubil ji je, da ju bo prodal nekje v Vodmatu za 650 Din. Ko sta moški in služkinja Vojecove, Marija Petkovškova, ki je pomagala pri prenašanju, dospela na Bleiweisovo cesto, jo je moški pregovoril, naj se pelje s tramvajem naprej in naj ga počaka v Vodmatu. Medtem ko se je Petkovškova na njegovo prigovarjanje res odpeljala naprej v Vodmat, je neznanec oba umivalnika zanesel k neki trgovki na Galusovem nabrežju, prodal ju za 150 Din in nato neznanom izgini. Za neznanecem je uvedeno zasledovanje.

■ Ukradene lisiče kože izsledene. Policija je izsledila lisiče kože in kožo divjega mačka, ukradene inž. Tavčarju, ne pa tatu, ki je prodal 10. t. m. eno lisičjo kožo in kožo divjega mačka trgovcu Francu Zdraviču v Sv. Florjani ulici št. 7 za 153 Din, drugega dne pa je skušal prodati istemu trgovcu še dve lisičji koži. Ker pa se je Zdraviču stvar zdelo sumljiva, ju je odvezl prinašalca, rekoč mu naravnost, da si kož ni pošteno pridobil. Tat je nato urno odšel iz trgovine, sedel na kolo in se naglo odpeljal po Sv. Jakoba trgu. Tat je star okoli 30 let, srednje postave, blond, oblečen v delavsko obleko s klobukom na glavi in je govoril slovensko. Kože so bile vrnjene lastniku.

Primarij dr. Zalokar je odpotoval in začne znova ordinirati začetkom avgusta

1635 a

■ Aretacija zlikovcev. Na Marijinem trgu je bil aretiran pekovski pomočnik Jože B., ker je vinjen psoval stražnika. Ko ga je stražnik uklenjenega gnal na policijo, mu je Jože skušal pobegniti, kar pa se mu ni posrečilo. — Na Aleksandrovi cesti je bil aretiran zidarski pomočnik Jože Č., ker je v vinjenem stanju ustavljal ženske in jih nadlegoval. — V Tivolju sta bila aretirana delavca Anton M. in Franc M., ki sta prav tako v vinjenem stanju nadlegovala sprehajalce. Ko ju je stražnik hotel aretirati, sta se mu uprla, tako da so morali stražniku priti še drugi stražniki na pomoč, ki so oba razgrajala aretirali in odvedli v zapor na Bleiweisavi cesti.

■ Tatvine. Trgovskemu potniku pri Ivanu Jelačinu ml. Josipu Novaku je bilo ukradeno iz vože na Rimski cesti 20 kolo, vredno 1500 Din. — Zasebnici Mariji Štefotovi, stanujoči v mestni gramozni jami na Vodovodni cesti je bilo ukradeno iz nezaklenjene sobe njenega stanovanja zlata verižica, vredna 300 Din. — Uslužbencu mestne elektrarne Tomu Iglju sta bila ukradena iz vrtno lope v Hranilniški ulici dva asparagusa, vredna 300 Din. — Cevljarju Valentinu Brezariju je bil ukraden z zaklenjenega podstrešja v Delavski zbornici kovčeg, vreden 200 Din.

■ Čevlje mu je poneveril. Strojnik Ivan Gamberger, uslužben v Bonačevi tovarni v Domžalah, je prijavil policiji, da je izročil čevlarskemu pomočniku Karlu N. v popravilo par čevljev, vrednih 300 Din. N. je pa čevlje takoj prodal neznanemu zidarju za 50 Din, denar pa zapil.

Kočevje

Smrtna nesreča. Pred dnevi je prišel posestnik Černe Alojz iz Male gore štev. 15 nekaj veselo razpoložen domov. Ponoči je šel iz hiše na stran, ob kamenitem hišnem pragu pa je padel in se tako močno ranil na glavi, da je zaradi poškodb umrl. Bil je tudi epileptičen. Ker je stanoval sam v hiši, mu ni mogel nihče ob pravem času priskočiti na pomoč.

Pokrivalni kočevski Nemci. K nabitralni akciji za nemško učiteljske so prispevali kočevski Nemci doma in deloma na tujem že 37.636-50 Din. Zbirka pa še ni zaključena in vsota bo še gotovo narasla. V osrednjem odboru nabitralne akcije po vsej državi sta od Kočevjarjev zastopana njihov voditelj odvetnik dr. Hans Arko in duhovni svetnik iz Stare cerkve Jos. Epiph. Pa pravijo, da Kočevjarji nimajo denarja! Kmetje ga res nimajo, toda njihovi voditelji ga imajo, kakor vidimo, dovolj.

Kolona Citroenov v Kočevju. Preteklo nedeljo okrog 11. je prispela iz Sušaka v Kočevje potujoča skupina 16 avtomobilov znane francoske firme Citroen, ki potuje po Evropi. V Kočevju so ostali dobro uro, nato pa so se odpeljali proti Ljubljani in Bledu, odkoder bodo krenili v Avstrijo. Pri nas so se ustavili na cesti med bivšo Veliko kavarno in gostilno Scheimer. Privabili so dokaj radovednežev, si so si ogledovali 16 različnih tipov Citroena. S seboj imajo časopisnega poročevalca, kinoporočevalca in druge zastopnike. Osebe je vse francoske narodnosti.

Maribor

m Zglaševanje vojaških obveznikov. V nedeljo je bilo na vežbališču na Teznu ves dan razglaševanje vojnega razporeda mariborskim vojaškim obveznikom. Javilo se jih je veliko, precej jih je pa tudi manjkalo in pridejo na vrsto v nedeljo, dne 19. t. m.

m Nova maša. Zelo slovesno je bila v nedeljo dopoldne opravljena nova maša patra Kasijana Fariča v baziliki Matere Milosti. Prisostvovala ji je velika množica vernikov. Po maši so se novomašniki, sorodniki in prijatelji z avtobusi odpeljali na dom v Zrkovce, da še tam proslavijo primicijo.

m Nemškutarjenje mestnih uslužbencev. Ze večkrat smo bili z raznih strani obveščeni, da je pri magistratu in mestnih podjetjih polno nemškarjenja, posebno nižjih, ki sploh ne obvladajo našega državnega jezika ali ga pa ne marajo govoriti. Zaradi tega se dogajajo vsi prav mučni prizori, da pride človek v stik s takim uradnim organom in se mora posluževati v slovenskem in jugoslovanskem Mariboru dvanaest let po osvobojenju tuje nemščine. Toda motil bi se, kdor bi mislil, da so ti ljudje morda ostanki prejšnje nemške občinske uprave. Bili so nasprotno nameščeni že po osvobojenju in nekateri celo v poslednjem času. Zatenkrat to samo konstatiramo in apeliramo na mestno načelstvo, da poskrbi za absolutno spoštovanje in uporabljanje uradnega jezika v vseh uradih in obratih in sploh povsod, kjer kdo nastopa kot mestni namestnik. Ako bo treba, bomo pa objavili tudi imena vseh onih, ki ne zaslužijo mestne službe.

Obleke moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU.

Maribor. 1182
m Poroče. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Franc Arzenšek, kovač in Ana Turkova, delavka ter Ivan Kristan, zavirač državnih železnic in Veronika Suterjeva, šivilja. Bilo srečno!

m Smrti. Pretekli teden so v Mariboru umrli: Elizabeta Fašmanova, zasebnica, stara 78 let; Marija Gabrovčeva, žena krmnarja, stara 32 let; Anton Kolenc, trgovec, star 67 let; Franciška Wolfova, zasebnica, stara 67 let; Alojzija Weinbergerova, hči delavca, stara 1 mesec; Ivan Pesek, hišni posestnik, star 81 let in Franc Germuth, veleposelnik v Breznu, star 60 let. Naj v miru počivajo!

Klobuke, perile, kravate nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor. 1184
m Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlji«!

m Pijte original »CHABESOL«. 1114
m Za brezposelne. Borza dela v Mariboru išče za Maribor: 1. klavca za perutnino, 2. hlapce za 3 pekovske vajence; za okolico: 2 kleparja, 1 pečarja, 2 mizarja, 1 kamnoseka, 3 pekovske vajence; za Maribor ženske: 3 natakarice, 1 šiviljo za perilo, 1 šteparico, 3 plačilne natakarice, 1 trgovsko pomočnico, 1 tekačico, 25 kuharic, 35 služkinj, 2 sobarice, 2 varuški, 3 postrežnice, 2 gospodinj in več vajenk; za okolico: 2 hotelski kuharici, 3 pomožne delavke in 1 vzgojiteljico.

Celje

*** Zahvala Nj. Vel. kralja Društvu organistov.** Pretekli teden je v Celju zborovalo Društvo organistov za mariborsko škofijo in odposlalo pozdravno brzojavko Nj. Vel. kralju. Te dni pa je društvo sprejelo iz dvorne pisarne zahvalo za pozdrav.

*** Svetan sprejem »Obilica«.** Včeraj popoldne je prislopo beograjsko akademsko društvo Obilica v Celje. Na peronu je igrala godba celjskega polka, zbralo se je mnogo občinstva, celokupni oficirski zbor s polkovnim komandantom g. polkovnikom Rostičem na čelu. Mestni načelnik g. dr. Gorican je pozdravil goste v imenu mesta, g. dr. Orožen v imenu Glasbene Maticе ter vseh celjskih kulturnih in pevskih društev, akademik Štepec v imenu celjskih akademikov. Za pozdrave se je zahvalil podpredsednik Obilice g. Nestorović.

*** Smrtna kosa.** 12. t. m. je v javni bolnici umrl upokojeni župnik g. Josip Kostanjevec, star 72 let. Pokojni je bil dolga leta župnik v Dramljah, zadnja leta pa je bil kurat v hiralnici v Vojniku. Prepeljali ga bodo v sredo jutraj v Vojnik, kjer bo dopoldne pogreb.

*** Nocojšnji koncert »Obilica«** ne sme noben zaveden Celjan zamuditi. Spored je izredno pester in zanimiv, za njegovo umetniško izva-

Potovanje po zvezdi večernici

132.

Ko so splezali na obrežje, sta se Dusan in Danica slekla in obesila svoja oblačila na rogovilaste veje nekega neznanega grmovja. Da so se posušila. Potem sta s čučirči sedla na peščeno tla. Vzela iz nahrbtnika še zadnje nabrane sadeže in pričel se je skromni obed. Po obedu so zaspali, se po odpočitku zopet oblekli in odpotovali dalje.

janje pa jamči sloves društva. V nedeljo se je vršil koncert z velikim uspehom v Rogaski Slatini. Nocojšnji koncert se začneja točno ob 20.30. Vstopnice pri večerni blagajni.

*** Važno za planince.** Doslej so zadostovale za obmejni promet med Avstrijo in Jugoslavijo planinske legitimacije SPD brez vizuma. Savinjska podružnica SPD v Celju opozarja svoje člane, da morajo odlej biti legitimacije vidirane od upravnih oblasti, t. j. za one, ki stanujejo v mestu Celju, od predstojništva mestne policije, za one pa, ki stanujejo v okolici, od sreskega načelstva. Za vizum se plača kolek po 10 Din.

*** Babno pri Celju.** V nedeljo 12. julija je priredilo tukajšnje gasilno društvo vrtno veselico z obilnim srečolovom. Veselica je ob krasnem vremenu izbornu uspela, istotako srečolov. Zeleničarska godba iz Celja je igrala neumorno. Upamo, da bo dobiček precejšen in da se bo v doglednem času izpolnila želja gasilnega društva, katero je pred leti postavilo svoj gasilni dom, Bogu v čast, narodu v korist, da bomo prihodnje leto bogoslovljali motorno brizgalno. Dal Bog, da bi se uresničila ta želja, ker so požari v celjski okolici pogosti. Obnovil bi se naj zopet pevski odsek gasilnega društva, ki je pred leti nastopil pod vodstvom g. A. Mihelčiča, sedaj župana občine okolica Celje pri gasilski maši. Na pomoč!

*** Borza dela v Celju** išče 10 rudarjev za Srbijo, 4 hlapce b konjem, 4 tesarje, 3 pleskarje, po 2 majarja, kleparja in sodarja, po 1 vrtarja, pečarja, krojača, čevljarja, peka, raznašalca peciva, 4 mizarke, po 1 kamnosekega, mehniškega, kovaškega, mesarskega vajenca, 17 kmetskih dekel, 11 služkinj, 6 poljskih delavk, 6 kuharic, po 3 natakarice, hotelske in gostilniške kuharice, tovarniške delavke, 2 kmetski varuški, 1 kmetsko gospodinj, perico, šiviljo, prodajalko za mešano trgovino, sobarico, varuško, orožniško kuharico, 1 šiviljsko ter 1 kuharsko vajenko.

*** Izguba.** Delavka Gregl Marija iz Vojnika je izgubila 13. t. m. svojo poselsko knjižico, gredečo od Borze dela do Miklošičeve ulice. Najditelj naj odda knjižico ali na policiji ali pa na Borzi dela v Razlagovi ulici.

*** Nezgoda.** 70-letni Bubček Josip iz Kostivnice pri Smarjem je 13. t. m. šel po cesti blizu Smarjega in se hotel izogniti nekemu vozu. Ker že precej slabo vidi, ni opazil jarka in padel vanj, pri čemer je dobil hude poškodbe na glavi. — 20-letni delavec v cinkarni Zagoren Josip, doma iz Smarjete, je 13. t. m. padel s kolesa in si zlomil desno roko. — Oba so prepeljali v celjsko javno bolnico.

*** Pretep z nožem.** V nedeljo zvečer so se v Ponikvi stekli nekateri fantje. Ker se mora vsak nedeljski pretep končati z nožem, je bilo seveda tudi tu nekaj ranjenih. Hudo poškodovan pa je bil 39-letni monter Trbove Jakob, ki so ga dvakrat zabodli v pljuča. Trbovea so prepeljali v celjsko javno bolnico.

Višnja gora

Oseba vest. Dne 1. t. m. je odšel na novo službeno mesto na Štajerskem finančni staršina g. Jakob Zec. Skuševal je v našem mestu nad 10 let. Kot zaveden koroški Slovenec je bil član vseh tukajšnjih narodnih in gospodarskih društev. Vestnega in točnega uradnika bomo vsi pogrešali. Zelimo mu na novem službenem mestu obilo uspehov.

Trbovlje

Nogometna tekma, ki se je vršila v nedeljo popoldne med SK Dobro in SK Hrastnik je končala z 0:3 za SK Dobro.

Medklbski sestanek trboveljskih nogometnih klubov. Danes ob 20 h v posebni sobi gostilne Pravdič sestanek vseh trboveljskih nogometnih klubov. Razpravljalo se bo o važnih sportnih zadevah in o bodočem skupnem delovanju pri reševanju preletih sportnih vprašanj.

Gasilski slavnost na Dobrovcu. O gasilski slavnosti, ki se je vršila preteklo nedeljo na Dobrovcu, je poročal neki dnevnik ter pri tem omenjal med drugim, da so došli gozdovniki s svojim lepim peljem še povečali veselo razpoloženje. Narodna strokovna zveza v Trbovljah nas pa sedaj obvešča, da to niso bili gozdovniki, marveč člani njenega prosvetnega odseka, ki prireajo vsako nedeljo izlete v naravo in so se tudi ta dan vračali iz Kuma.

Pogreb pokojnega načelnika trboveljskega rudniškega gasilstva, ki se je vršil v soboto, je bila lepa gasilska žalna manifestacija. Peko 250 uniformiranih tovarišev je spremlilo pokojnika na njegovi zadnji poti. Došle so gasilske deputacije iz vseh krajev Zasavja, med drugimi tudi ljubljanski gasilci z načelnikom Jugoslovanske gasilske zveze g. Turkom iz Ljubljane, ki je imel pri odprtem grobu ganljiv govor. Zapel je pokojnika oktet Društva rudniških namestencev, poklonile so se številne zastave v slovo, končno so »adonele« še turobne žalostinke trboveljske delavske godbe, nakar ga je zemlja zaprla za vedno.

Dimnikarski okoliš ostane neizpremenjen. Pred meseci je zaprosil varuh še nedoletnega lastnika dimnikarskega podjetja v Laškem Benedeka Josipa, da bi se izvršila sprememba v področju dimnikarskih okolišev laškega sreza na ta način, da bi se Hrastnik in Dol izločila iz trboveljskega okolišja in priključila laškemu okolišu. Zadeva je prišla tudi pred trboveljski občinski odbor, ki je na eni zadnjih sej ta predlog odklonila. Temu sklepu se je sedaj pridružila tudi banska uprava Dravske banovine, ki je spoznala, da ni povoda spreminjati obstoječe stanje, ki najbolj ustreza javnim požarno-varnostnim predpisom, ker so tudi v zadostni meri zaščiteni interesi in eksistencijski pogoji predlagatelja.

Konferenca delavskih strokovnih organizacij. V nedeljo dopoldne ob 10 se je vršila v Delavskem domu konferenca zastopnikov tukajšnjih strokovnih organizacij, katere so se udeležili zastopniki Narodne strokovne zveze, Zveze rudarjev Jugoslavije, Jugoslovanske strokovne zveze in II. skupine Rudarske zadrage, Narodno strokovno zvezo je zastopal tov. Kravos iz Ljubljane. Razpravljalo se je o določitvi delegatov za 13. letnico se možna pogajanja s Trboveljsko premagalsko družbo. Sklenilo se je, da delegira II. skupina po dva zastopnika iz rudnikov Trbovlje. Hrastnik in Zagorje, ostale strokovne organizacije pa po enega zastopnika.

Ogenj je uničil Bornovo žago v Trziču

Požrtvovalni gasilci so preprečili še večjo požarno katastrofo — Škodo cenijo na 2 milijona Din — 40 delavcev je ob delo

Trzič, 13. julija.

V noči od sobote na nedeljo okoli ene ure ponoči je nenadoma nastal požar v veliki žagi, ki se nahaja v neposredni bližini trziškega kolodvora. Na pisk sirene so takoj prihitali na pomoč domači gasilci ter pričeli omejevali požar. Na žagi je bilo nakopičenega mnogo suhega lesa, ki je pričel goreti z groznako silo. Na pomoč so prihitele še druge brizgalne tovarn Glatzman Gassner, Mollyne in društvo Kovor, Bistrica, Sv. Ana, Lom, Križe, Duplje, Naklo in celo avtobrizgalna iz Kranja pod vodstvom g. R. Mayerja.

Treba je bilo rešiti kolodvor, tovarno Peko in posestnika Koširja. Gasilci so imeli težko nalogo, ker se je ogenj radi obilice suhega lesa neznaosko hitro širil. Da ni bilo reševalno delo tako dobro organizirano, bi bila uničena tudi vsa »kolica. Tako pa se je vrlim gasilcem posrečilo rešiti celo novo Bornovo strojnico, ki je stala v sredini žage. Požar je trajal vse do drugega dne in so morali gasilci stražiti še ponoči, da niso plameni znova buhnilli na dan. Škoda znaša nad 2 milijona dinarjev, ki pa je deloma krita z zavarovalnino. — Na žagi je

bilo uslužbenih nad 40 delavcev, katerim bo treba priskrbeti drugod dela. Nekateri izmed prebivalstva so se vedli ob požaru skrajno nedostojno in so z neumnimi šalami zasramovali gasilce, mesto da bi pomagali pri reševanju. Delo in trud gasilstva se sploh v Trziču premalo ceni in spoštuje. Pa nič zato, društvo gre z geslom »Bogu v čast, bližnjemu v pomoč« naprej in bo s svojo požrtvovalnostjo in delo še marsikomu v pomoč.

*

Imenovanje ulic. Pretekli teden smo dobili na ličnih tabelah nove označbe ulic in hišnih števil. Tako ima sedaj vsaka ulica svoje ime in ne bo več zamudnega iskanja.

Škropljenje ulic. V sedanjem lepem suhem vremenu vlada na glavnem trgu neznaoska prašina in se šudimo da občina na noben način ne odpomore temu zlu. Lansko leto se je vsaj škropilo z oljem letos pa se je celo opustilo škropljenje v jutranjih urah z vodo.

Gasilsko keglanje na dobitke se radi nedeljskega požara zaključili v nedeljo 19. t. m. Nihče naj ne zamudi prilike in še zadnji teden poskusi svojo srečo, da si osvoji bogate dobitke.

Obtožnica proti Rudolfu Mohorku in tovarišem

Obtožen je 6 roparskih umorov, poskušenege roparskega umora in 4 drugih zločinov

Maribor, 13. julija.

Tukajšnje okrožno sodišče je, kakor smo že na kratko poročali, zaključilo preiskavo proti roparskemu morilecu Rudolfu Mohorku in odstopilo gradivo državnemu tožilstvu, ki je sestavilo obsežno obtožnico in jo vložilo pri senatu pektorice. Obenem je vložilo obtožnico tudi proti 13. aprila 1. 1894. v Bežini pri Konjicah rojenemu usnjarskemu pomočniku Frideriku Klančniku, ki se je 2. aprila 1916 v Mariboru oženil in je bil ponovno kaznovan.

Rudolf Mohorko je obtožen 1. tatvine treh verig v vrednosti 450 Din na škodo lastnice broda Terezije Rožičeve v Jelovcu; 2. poskusa zločina razbojništva, ker je skupno z Rudolfom Kovačem ponoči 14. septembra 1929 na cesti med postajo Sv. Lovrenc na Pohorju in Devico Marijo na Puščavi s kladivom in nožem napadel kmeta Jakoba Črešnjaka in Jakoba Vicmana, ki sta se vračala iz sejma iz Maribora in jima hotel oropati denar, približno 23.000 Din, ki sta ga dobila za prodano živino; 3. zločina razbojništva, ker je skupno s Friderikom Klančnikom in Rudolfom Kovačem 8.

Novo mesto

Zopet bomo streljali. Zvezna strelska družina v Novem mestu vabi vse, ki se zanimajo za prelep strelski sport, da pristopijo k tej patriotični družini kot člani, in to kot redni, izredni, ustanovni in podporni. Redni člani plačajo mesečno 2 Din, izredni člani (dijaki) mesečno 1 Din. Ustanovni člani plačajo enkrat za vselej 250 Din, podporni člani pa enkrat za vselej 500 Din. Priglasel k družini sprejema blagajnik g. Nadrah Ferdo, poštni upravnik, ali pa tajnik sodnik okrožnega sodišča g. Romih Božidar. Prvo streljanje bo v nedeljo 19. julija. Zbrali se bomo ob 10. pred rotovžem in bomo skupaj, spremljani od mestne godbe, odkorakali na vojaško strelišče.

Umrl je 10. t. m. v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji g. Miha Novak, ki je izpil kozarec očetne kisline, o čemer je naš list že poročal; umrl je na posledicah tega strupa v groznih bolečinah.

Škofja Loka

Umrla je v petek po dolgotrajnem trpljenju vsej škofji Loka dobro poznana gđ. Katica Hafnerja, posestnica in trgovka na Mestnem trgu. S pokojnico lega v grob zavedna narodna gospodarka, ki je vselej stala v prednjih vrstah nacionalnih prepovediteljev. Gđ. Hafnerjeva se je z vso verno posvetila delu v bivši Narodni čitalnici, po razdružitvi pa je z enakim umevanjem podpirala Sokola, ki izgubila z ugodno škofjeločanko svojo ustanovno članico. Nič manj ni odrekala svoje sopomoči dobrodelnim in ženskim organizacijam; v njeni hiši se je za prosičega in tipecnega vselej kaj našlo. Pokojnica izvira iz pristne, davne škofjeloške rodbine, ki v vsem svojem sorodstvu slovi radi naprednosti, načitanosti in izobrazbi sploh. Pogreb v nedeljo popoldne je najgloblje tolmāčl vsa iskreno topla čustva, ki so jih gojili meščani do sorojakinje. Poleg sorodstva so spremlili gđ. Hafnerjevo na poslednji poti Sokoli, zastopstvo ženskih organizacij in mnogobrojni prijatelji in znanci od blizu in daleč. Zavedno slovensko ženo ohranimo v trajnem in častnem spominu; prizadetim naše iskreno sožalje.

Diplomske izpite, ki so se vršili koncem preteklega meseca na zasebnem učiteljsku pri uršulinkah v Škofji Loki, je delalo 22 kandidatov. Stiranajst gojenk je izpite napravilo; 8 mladenk pa je bilo reprobiranih. Komisiji je predsedoval načelnik ministrstva za osnovno nastavo g. Dragoslav Djordjevič, ki je prve dni t. m. odpotoval v Beograd.

Merkantilni tečaj za trgovske in nadaljevalne šole, ki se vrši na tehnični srednji šoli v Ljubljani in traja en mesec, obiskujeta škofjeločana gg. upravitelj Jakob Rojic in strokovni učitelj Jeljo Janežič.

Škofjeloški nogometaši so odigrali poslednji čas zopet dve tekmi. Preteklo nedeljo je gostoval na letnem telovadišču loškega Sokola SK Mladika iz Kranja. Igra je bila lepa in tudi pod dobrim vodstvom. Za Škofjo Loko je nastopila rezerva SK Sokol, razen dveh igralcev iz prvega moštva. Gostje navalu domačinov niso bili kos in so podlegli toči golov z rezultatom 10:1. — Juniorji — tretja postava škofje Loke

— pa je gostovala v Medvodah proti SK Medvode. Ločani so bili poraženi z 9:5. Z razveseljivim povdorkom ugotavljamo, da se loški sport izvrstno razvija in da tudi publika kaže do svojih »milencev« neverjetno zanimanje. Udeležba pri vsaki tekmi znaša več sto ljudi. S tekami se bo nadaljevalo do pozne jeseni.

Krvava veselica v Štepanji vasi

Eden mrtev, dva ranjena — Nesreča na Mojstrovki — Avtomobilske in druge nesreče

Ljubljana, 13. julija.

Davi okoli 3. sta se sprla na veselici Prosto-voljnega gasilskega društva v Štepanji vasi posestnika Anton Valentinič in Zupan. Valentinič se je hotel pomiriti z Zupanom, vmes pa so posegli Zupanovi bratje, ki so začeli Valentiniča izživati. Vnel se je pretep, v katerem je bil Valentinič lažje poškodovan. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico, ki pa jo je takoj zapustil, ko so mu na kirurškem oddelku obvezali rano na čelu.

Kmalu po tem pretepu se je vnel nov pretep, v katerem je neki delavec s Kodeljevega ustrelil z revolverjem 22-letnega Alojza Škrabo, hlapca pri posestniku Valentiniču. Kroglja je zadela Škrabo v želodec. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je ob 15. izdihnil.

Po gasilski veselici so napadli štepanjski fantje posestnikovega sina Vida Komotarja, ki je vasaol pri svojem dekletu. Napadalci, štirje fantje iz Štepanje vasi, so ga pošteno obdelali s krepelci in poleni. Komotarja so prepeljali v bolnišnico, napadalec pa so orožniki aretirali in jih oddali v zapore delnega sodišča.

Na Mojstrovki je priletel debel kamen v glavo sinu industrijalca iz Karlova Evgenu Herensteinu. Kamen je zadl Herensteinu tako močno v čelo, da je padel in se valil kakih 15 m po Mojstrovki navzdol. Herenstein je kljub težki poškodbi imel še toliko moči, da je odšel v spremstvu tovarišev do Erjavčeve koč, od koder ga je neki avtomobilist prepe-ljal v Kranjsko goro. S prvim vlakom so nato ponesrečenca odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Po izvršeni operaciji so Herensteinu prenesli v Leonišče. Upati je, da bo ponesrečenec okrevl.

Neznan avtomobilist je povozil pri Spodnjem Blatu posestnikovega sina Franceta Tratnika s Police pri Višnji gori. Na lgu se je prevrnil avtomob. Tehnik Bobil se je vozil z avtomobusom in se ponesrečil. Dobil je notranje poškodbe. Ruski begunec Dimitrij Kučerov, uslužben pri trgovcu s kurivom Josipu Pogončniku, je padel s kolesa in se lahko poškodoval.

Delavko Uršulo Mazovičovo iz Rožne doline je udaril neki Maks z loncev po glavi in ji prizadejal hudo rano.

Tesar Jernej Kuhar iz Vodice je na stavbišču v Aleševčevi ulici tako nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo. Poškodba je tako težka, da mu bodo nogo najbrže morali odrezati.

Ob priliki požara v Mlaki pri Kranju je zadobila hude opekline Marija Kopačeva. Nesrečnica je včeraj ob 15. uri podlegla poškodbam.

Sestanek županstev in drugih gozdnih interesentov v Brežicah in Sevnici

Sreski kmetijski odbor brežiški priredi sestanek županstev in drugih agrarnih subjektov (interesentov), ki se zanimajo za pridobitev gozdov po § 24. novega zakona o likvidaciji agrarne reforme, in sicer za sodni okraj Sevnica v občinskih prostorih v Sevnici v nedeljo 19. julija tek. leta ob 9. uri, za sodni okraj Brežice pa v obč. prostorih v Brežicah v sredo 22. oktobra tek. leta ob 8. uri.

Na teh sestankih se bodo napravili skupni sporazumni koraki za pridobitev gozdov iz onih veleposestev, ki imajo nad 1000-ha gozdov in so navedeni v zadevni okrožnici kraljevske banske uprave, ki jo je poslala vsem občinam. Takoj se bodo napravile prijave na pripravljenih polah in se istega dne s priporočeno pošto odposlale.

Čuje se, da se po nekaterih krajih namerava osnovati gospodarske organizacije z namenom neke konkurence proti občinam za pridobivanje gozdov. Pred takimi škodljivimi koraki se vsak svari, ker je popolnoma jasno, da bodo imele povsod prednost občine in bi vsaka razdvojenost bila skupni stvari le v škodo. Kdor se za stvar zanima, naj pride na sestanek, ki je dostopen vsakemu interesentu.

Letošnji izvoz našega žita

V »Politik« je g. Löbl o perspektivah letošnjega izvoza našega žita napisal:

»Perspektiva za izvoz v bližnji žitni sezoni na žalost ni najboljša, sprito naslednjih razlogov: 1. ker znašajo zaloge iz 1930 l. 1 milijon 200.000 vagonov pšenice; 2. ker so sovjetji vrgli na svetovno tržišče veliko količino žita; 3. ker se sprito novega načina ljudske prehrane (vedno večja raba mleka, sadja in sočivja v Evropi in Ameriki) vedno bolj manjša konsum kruha; 4. ker bo, kakor vse kaže, letošnja žetev po vsem svetu zelo dobra.

Vse to bo prav gotovo močno vplivalo na splošni položaj, na ceno pšenice in drugega žita. Sprito tega ni mogoče pričakovati konjunktur, ki bi se dale solidno izkoristiti. Vendar pa je položaj naše države boljši, kakor položaj ostalih agrarnih držav. Baš sprito tega pričakujemo lepe dohodke od izvoza našega žita. Za izvoz bo mogoče pripraviti okrog 30.000 vagonov pšenice. Prizadevanju merodajnih oblasti se je treba zahvaliti, da bo mogoče takoj spočetka sezone izvoziti 25.000 vagonov najboljših pšenice v dve uvozni državi na podlagi preferencialnih carin.

Gospodarske vesti

Občni zbor živinorejcev. Ustanovni občni zbor živinorejcev selekcijskega društva za sodni okraj Novo mesto se je vršil dne 5. VII. t. l. ob 10. uri dopoldne v prostorih kmetijske šole na Grmu. Zborovanje je vodil sreski kmetijski referent Franc Malasek. — V glavni odbor so bili izvoljeni: Ivan Zefran, posestnik v Gornji vasi, načelnik; Franc Zagorac, posestnik v Smolenji vasi, načelnikov namestnik; Franc Malasek, sr. kmet. ref. Novo mesto, tajnik; inž. Matija Absec, profesor kmet. šole na Grmu, odbornik; Alojzij Salj, župan in posestnik Češča vas, blagajnik. — Zato imamo še nadzorni in selekcijski odbor, katerega tvorijo: Ivan Vandot, inž. Matija Absec in Ivan Zefran. Društvo ima tudi razsodišče, v katerem so Josip Judež, Alojzij Brudar in Anton Osolnik. — Zelo povoljno obiskano skupščino živinorejcev je pozdravil načelnik kmetijskega oddelka kr. banske uprave v Ljubljani g. inž. Anton Podgornik, ki je v toplih besedah želel vsem živinorejcem najlepših uspehov in jih navdušil za umno živinorejo, ki tvori dober del narodnega bogastva. Po izbrnem dnevnem redu je načelnik zaključil zborovanje. Pristop k društvu je najavilo 60 novih članov. — Dolžnost vseh pametnih živinorejcev je, da čim prej pristopijo k društvu.

Nove železniške konvencije. Ta mesec je stopil v veljavo novi dodatek k prvi mednarodni konvenciji o železniškem prevažanju blaga. V dodatku so določila o predmetih, ki se pogojno sprejmejo za prevoz. Prav tako so stopili v veljavo novi predpisi in olajšave pri prevozu na podlagi mednarodne konvencije od oktobra 1929 za predmete, ki so bili izločeni iz železniškega prometa ali se le pogojno sprejmejo za prevoz. Ta konvencija je bila sklenjena med Avstrijo, Češkoslovaško, Dansko, Jugoslavijo, Italijo, Madjarsko, Nemčijo, Norveško, Rumunijo in Švedsko.

Na Sušaku bodo v kratkem razpisali licitacijo za gradnjo carinskih skladišč, katerih načrte je odobrilo te dni finančno ministrstvo.

Oddaja zakupa zemljišča v svrhu zgradbe buffeta na postaji Derвента se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 4. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa buffeta na postaji Arandjelovac se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 6. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave

Strojni oddelček Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. julija t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg prašnega olja; do 24. julija t. l. pa glede dobave 1000 kg železa, 30 kg jeklene pločevine, 270 kg jeklene žice, 100 komadov kazalnih stekel, 240 komadov vodokaznih cevč, 350 komadov obločnic za plinsko razsvetljavo, 20 komadov motnih šip, 20 komadov šip za strojna okna in 300 komadov gorilcev za oljasti stenj. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 20. julija t. l. ponudbe glede dobave lesa.

Direkcija državne železarnice Vreš-Majdan sprejema do 22. julija t. l. ponudbe glede do-

bave 7000 kg tračnic in 60 komadov vrvice za telefonske slušalke.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 23. julija t. l. ponudbe glede dobave 500 kg bombaža; do 30. julija t. l. pa glede dobave 1 vagona negašenega apna, 500 kg subox-barve in 500 kg cerezita.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 24. julija t. l. ponudbe glede dobave 1 kompletne skretnice.

Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 30. julija t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg kolomaza, 1000 kg olja za mazanje vagonet in 1500 kg strojnega olja.

Borzna poročila

dne 13. julija 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 13. julija. Amsterdam 2272-58 do 2279-42, Berlin 1334-07—1338-09, Bruselj 787-85 do 790-21, Budimpešta 986-45—989-41, Zürich 1095-75—1099-05, Dunaj 793-09—195-49, London 274-48—275-30, New York 5631-56—5649-56, Pariz 221-56—222-22, Praga 167-10—167-60, Trst 295-18 do 296-08.

Zagreb, 13. jul. Amsterdam 22-7258—22-7942, Dunaj 293-09—795-49, Berlin 13-3809, Bruselj 787-85—790-21, Budimpešta 986-45—989-41, London 274-48—296-08, New York 56-4256 do 56-5956, New York ček 56-3156—56-4856, Pariz 221-56—222-22, Zürich 1095-72—1099-05, Varšava 632-26—634-12.

Dunaj, 13. julija. Amsterdam 287-05, Atene 9-23, Beograd 12-5763, Berlin 168-65, Bruselj 99-47, Budimpešta 124-04, Bukarešta 4-2275, London 34-60, Madrid 67-50, Milan 37-25, New York 711-20, Pariz 27-99, Praga 21-0675, Sofija 5-1525, Stockholm 190-80, Kopenhagen 190-50, Varšava 79-61, Curih 138-30.

Curih, 13. julija. Beograd 9-095, Pariz 20-225, London 25-05, New York 514-60, Bruselj 71-90, Milan 26-99, Madrid 49, Amsterdam 207-45, Berlin 121-70, Dunaj 72-35, Stockholm 138, Oslo 137-85, Kopenhagen 137-85, Sofija 3-7275, Praga 15-245, Varšava 57-55, Budimpešta 90-025, Atene

Sport

Sijajna zmaga Hajduka — Težak poraz Concordije — Mačva prvič poražena — Državno prvenstvo kolesarjev — Krasen plavalni meeting sušaške Viktorije

Ljubljana, 13. julija.

Včerajšnja nedelja je bila posvečena sportu. Poleg nogometnega državnega prvenstva so tekmovali kolesarji za naslov državnega prvaka — drugje zopet so se vršile pomembne plavalne tekme.

Nogomet nam je prinesel več presenetljivih rezultatov. V Ljubljani je zmagal Hajduk po krasni igri nad Primorjem, v Zagrebu je doživel državni prvak Concordia težak poraz po Hašku. Jugoslavija je prepričevalno premagala Saska, svojega najopasnejšega konkurenta za ožje državno prvenstvo. Mačva je našla svojega mojstrin in je sedaj postala vprašanje prvaka vojvodinske skupine povsem odprto, kajti istočasno je zmagala Bačka nad Sandom in jo ločijo od Mačve samo še 2 točki.

Stanje v ligah je sedaj naslednje:

	1. liga				
Gradjanski	6	5	0	1	9:4
Concordia	7	4	1	2	15:16
Hajduk	6	4	0	2	28:6
Hašk	7	2	1	4	20:15
Primorje	6	2	0	4	11:18
Ilirija	6	1	0	5	8:32
	2. liga				
BSK	5	5	0	0	24:3
Jugoslavija	5	3	0	2	12:10
Sask	6	3	0	3	15:14
Slavija	5	3	0	2	6:10
Soko	6	1	1	4	6:12
Jug	5	0	1	4	4:18
	3. liga				
Mačva	8	7	0	1	12:5
Bačka	8	6	0	2	17:8
Gradjanski	8	4	0	4	19:13
Vojvodina	8	4	0	4	17:16
Slavija	8	4	0	4	14:15
Sand	8	3	0	5	14:12
Obilič	8	3	0	5	14:22
PSK	8	1	0	7	14:30

Hajduk: Primorje 5:0 (1:0)

Zanimanje za to tekmo je bilo ogromno. Kljub veliki vročini je bilo na igrišču Primorja preko 2500 gledalcev.

Sodniku g. Fabrisu (Zagreb) sta se točno ob 17-45 predstavili moštvi:

Hajduk: Čulić - Mihutin, Mikatić - Marušić, Poduje V., Gusina - Benčić, Lemešić, Bakotić, Bončić, Kragić.

Primorje: Jantigaj - Svetič, Jug II. - Zemljak, Slamić, Pišek - Hassl, Slapar, Jug I., Jež, Uršič. Hajduk je zmago povsem zaslužil. Predvedel je sijajno kombinacijsko igro, napram kateri je bil nasprotnik brez moči. Igra »mojstrin« je morala navdušiti slehernega. Prav nazorno so pokazali, kako se pridobiva teren brez večjega trošenja sil. Tehnično in taktično so bili na višku. Tempo ni bil ravno hiter — preje potasen. Izvrstna je bila desna stran napada, ki je vzpizorila večino napadalnih akcij. Benčić je z lahkoto preigral Piška. Absolutno slab je bil Kragić. V krilski vrsti je bil desni Marušić najboljši mož na polju. Poduje je prišel do veljave šele po odmoru. Obramba je stala kot zid. Imponirali so močnimi odbojnimi udarci.

Primorje ni igralo ravno slabo — nasprotnik je bil pač premočan. Najboljši del je bila krilska vrsta, vendar tudi ona ni povsem zadovoljila. Zemljak je popolnoma zadovoljil. Slamić je bil napram prizemni kombinaciji brez moči ter je po nepotrebnem startal na moža. Pišek je imel izredno težko stališče napram Benčiću. Svetič je bil najboljši mož Primorja in ni prav nič zaostajal za svojim vis-a-visom. Jantigaj izredno nesiguren, skoro vsaka žoga mu je izpadla iz rok. Napad Primorja je bil povsem pogrešno ustavljen.

Igra je bila fair. Sodnik g. Fabris vzoren. Gole so zabili: v 35. min. Bončić, po odmoru v 5. min. Kragić, 13. in 24. min. Bakotić ter v 34. min. Benčić.

6-68, Carigrad 2-44, Bukarešta 3-065, Helsingfors 12-95.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 13. julija. 8% Bler 90-50, 7% Bler 80-50, Celjska p. 150, Ljubljanska kred. b. 120. Prva hrvaška šted. 950, Kred. zav. 195, Vevče 120, Stavbna družba 40, Ruše 145.

Zagreb, 13. julija. Državni papirji: 7% inv. pos. 84-85, 4% agr. obv. 46-50, 7% Bler 79-75-80, 8% Bler 90-90-50, 7% pos. hip. b. 80-82, begl. obv. 61-62, vojna škoda ar. 386-50 do 387, kasa 386-50-388, ult. avg. 386-388, ult. dec. 393 bl. — Banke: Kreditna 121-126, Hrvatska b. 60 d., Praštediona 957-50-965, Jugosl. union 163-165, Jug 67-68, Srbska 190 do 192, Zemaljska 120-121, Ljub. kred. 120 d., Mednarodna 68 d., Narodna 6350 d. — Industrije: Nar. žumska 25 d., Guttman 110 do 112-50, Šečerana Ošjek 250 bl., Trboveljska 249 do 251, Slavonija 200-205, Vevče 120-122, Danica 65, Drava 235-236, Isis 46 bl., Oceanija 190 do 195, Dubrovačka 300 d., Jadranska pl. 540.

Dunaj, 13. julija. Bankverein 14-80, Dunav-Sava-Adria 13-15, Prioritete 93-20, Trbovlje 29-25, Leykam 2-.

Lesno tržišče

Ljubljana, 13. julija. Tendence: milačna, brez prometa.

Žitna tržišča

Ljubljana, 13. julija. Tendence: stalna, promet: 4 vagoni pšenice, 1 vagon moke.

Novi Sad, 13. julija. Pšenica: sremska, nova 78-79 kg 170-172-50, 78-80 kg 172-174, slav. nova 78-79 kg 170-172, Jemčen: bački, sprem. novi 64 kg 100-102-50. Oves: bački, sprem. slav. novi 150-155. Koruza: bačka 97-100, okolica Sombor 97-50-100, sremska okolica Indjija 97 do 1000, Sid 102-50-104, Otrobi, bački, pšenični stari v jutu vrečah 117-50-122-50. Tendence za koruzo: čvrsta, ostalo: neizpremenjeno. Promet: pšenica 27 vag., koruza 9-5, moka 2 vagona. Vse ostalo nespremenjeno.

Budimpešta, 13. julija. Tendence: prijazna, promet: omejen. Koruza: jul. 13-72-13-75, avg. 13-79-13-83 (13-78-13-79), maj 12-50-12-60 (12-58-12-60).

Ostale ligine tekme:

Zagreb: Hašk-Concordia 7:3 (5:1). Beograd: Jugoslavija-Sask 6:2 (3:2). Sarajevo: Slavija: Jug 2:1 (2:0). Novi Sad: Vojvodina-Mačva 3:0 (1:0). Subotica: Bačka-Sand 4:1 (1:1). Osijek: Slavija-Gradjanski 2:0 (2:0). Pančevo: Obilič-PSK 2:1 (1:1).

Tekme za srednjeevropski cup

Rim: Roma-Slavija (Praga) 2:1. Slavija s tem izpade iz nadaljnega tekmovalja.

Turin: Juventus-Sparta (Praga) 2:1.

Državno prvenstvo kolesarjev

V nedeljo se je vršilo na krožni progi Grosuplje - Krka - Stična - Višnja gora - Grosuplje državno prvenstvo kolesarjev. Start je bil ob 5-20 zjutraj in je tekmovalo 17 seniorjev in 32 juniorjev. Seniorji so morali prevoziti 4 kroge (160 km), juniorji 2 kroga (80 km).

Seniorji: 1. Ivković Dragutin (Graničar Gjurjevac) 5:26:44, 2. Jager Josip (Kolesarski baon) 5:28:44, 3. Oblak Josip (K. b.) 5:33:37, 4. Abulnar Franc (Ilirija) 5:36:04.

Juniorji: 1. Šme Franc (Disk) 2:37:23, 2. Faninger Bruno (Perun) 2:39:32, 3. Zupančič Karol (Triglav) 2:42:15, 4. Kesič Franc (Primorje) 2:44:11, 5. Kesič Karol (Primorje) 2:45:06.

Svečana otvoritev kopališča v Kamniku V Kamniku so v nedeljo na svečan način otvorili plavalni bazen ob Nevljici. Pri otvoritvi je sodelovala kompletna plavalna ekipa ljubljanske Ilirije. Na kopališču je pozdravil goste kamniški župan g. Kratnar. Za njim je podarjal podban g. dr. Pirkmajer pomen kopališča za tujski promet in narodno zdravje. Govorili so še sreski načelnik g. dr. Ogrin, dr. Lapajne v imenu Ljubljanskega plavalnega podsaveza in SK Ilirije ter drugi.

Kopališče je otvoril nastop plavačev Ilirije, ki so izvajali propagandne točke in pri tem gledali bolj na stil kot na dobre čase. Namen se je popolnoma posrečil.

Dopoldne se je vršila waterpolo tekma Ilirija sen. - Ilirija jun. 7:0 ter propagandni skoki in mešana štetfa 12 x 50 m. Popoldanski rezultati:

400 m prosto: 1. Jesih 6:07,3, 2. Turnšek 6:21,4.

100 m prsno: 1. Jamnik, 2. Čadež.

50 m prosto dame: 1. Bradač 36,1, 2. Grošelj 45,2.

100 m prsno dame: 1. Sever Mara 1:44, 2. Sever Zlata 1:47.

200 m prosto: 1. Fritsch 2:51,1, 2. Zicherl 2:57,1.

100 m hrbtno: 1. Payer 1:33, 2. Medved.

3 x 50 m mešana dame: Ilirija I. (Sever M., Dolenec, Bradač) 2:09,9, 2. Ilirija II.

50 m prosto juniorji: 1. Vrbič 32,6, 2. Prezelj 34,2.

Plavalni meeting na Sušaku

Napeto pričakovani meeting Viktorije, na katerem so se srečali najboljši plavači Jugoslavije, je prinesel krasne uspehe. Skoro na vseh proгах so bili doseženi boljši časi kot obstoječi državni rekordi, vendar ne bodo priznani, ker ni bila dolžina proge točna.

100 m dame hrbtno: 1. Wimmer (Viktorija) 1:30,6, izborna čas, 2. Lampret (Ilirija) 1:37,5.

100 m prosto gospodje: 1. Wilfan (Primorje) 1:04,2, 2. Senjanović (Jadran) 1:05,2.

50 m dame prosto: 1. Roje (Jadran) 36, 2. Zupan (V) 38,8.

200 m prsno gospodje: 1. Grkinič (V) 3:11, 2. Franković (Karlovac) 3:15,2.

200 m prsno dame: 1. Bier (V) 3:20,2, 2. Kaliterna (J) 3:50,5.

100 m hrbtno gospodje: 1. Wilfan (P) 1:16,5, 2. Marčeta (V) 1:22.

100 m prosto dame: 1. Lampret (I) 1:17,2, 2. Roje (J) 1:23,4.

100 m prsno gospodje: 1. Grkinič (V) 1:27,7, 2. Franković (K) 1:32.

200 m prsno gospodje: 1. Wilfan (P) 2:28, 2. Senjanović (J) 2:30,8.

3 x 100 m mešana dame: 1. Viktorija 4:37, 2. komb. štafeta 4:47.

4 x 50 m prosto gospodje: 1. Viktorija sen. 2:01,8, 2. Viktorija jun. 2:05.

TEKMOVANJE ZA NOGOMETNO PRVENSTVO DRAVSKE BANOVINE

I. S. S. K. Maribor: S. K. Svoboda (Ljubljana) 7:2 (4:1)

Maribor, 12. julija.

Prva finančna tekma, ki se je vršila na mariborskem igrišču, je končala z visoko zmago I. S. S. K. Maribora. Toda »Maribor« ni zadovoljil in je ostal precej dolžan naši publiki. Moštvo ni skoro niti za trenutke dalo igre prejšnje nedelje. Napad je močno okleval. V posameznih akcijah so uspeli Pepček, Hreščak in Targlec. V splošnem je bila krilska vrsta najslabši del moštva. Ožja obramba ni bila na običajni višini. Glede kombinacije in tehnike pa je moštvo prekašalo nasprotnika.

Svoboda je poslala v Maribor borbeno moštvo. Svojo glavno moč je imela v obrambi. Povezanost med posameznimi deli je trpela radi šibke igre stranskih krilcev. Napad je včasih dobro zaigral, pred golom pa mu manjkalo odločnosti. Moštvo se je odlikovalo zlasti s požrtvovalnostjo in dobrim, deloma tudi preostrim startom. Grajati pa moramo pred vsem startanja na moža brez žoge. Radi tega načina igre so gosti tudi zgubili vse simpatije in zapustili zelo slab vtis.

Sodil je g. Cimperman iz Ljubljane objektivno in korektno.

Pred tekmo je predal dr. Planinšek igralcu Hreščaku, ki je absolvirao 200. tekmo za barve I. S. S. K. Maribora, lično spominsko darilo. Čestitamo!

S. K. Zelezničar rez.: I. S. S. K. Maribor rez. 2:1 (0:0)

V predtekmi je porazila rezerva Zelezničarja rezervo I. S. S. K. Maribora z rezultatom 2:1. Sodil je g. Jančič.

I. S. S. K. Maribor: S. K. Ptuj 2:1 (1:0)

Ptuj, 12. julija.

Mladina I. S. S. K. Maribora je danes gostovala v Ptuj ter odigrala proti S. K. Ptuj prijateljsko tekmo. Po lepi in napeti igri so Mariborčani zaslužno zmagali v razmerju 2:1.

S. K. Celje: S. K. Zelezničar (Maribor) 2:1 (1:0)

Celje, 12. julija.

Prvo moštvo mariborskega S. K. Zelezničarja je danes absolviralo proti S. K. Celju prijateljsko tekmo. Zmagali so domačini s 2:1. Gosti so bili sicer na polju absolutno v premoči, toda pred golom so bili premalo odločni.

Lep uspeh mariborskega Rapida v Grader Mariborski Rapid je v soboto in nedeljo gostoval v Graderu ter odigral proti tamkajšnjemu Parkklubu dve prijateljski tekmi. Rapid je zmagal oba dni, in sicer prvi dan s 7:3, drugi dan pa z 2:1.

SIR

1450

vse vrste domačega izdelka ter inozemske specialitete dobite po najnižjih

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 3951/1. 1950

Razpust društva.

Društvo »Podružnica Slovenske dijaške zveze za Ljubljano in okolice« je razpuščen, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 8. julija 1931.

*

VIII. No. 2970/2. 1956

Razglas.

Na osnovi § 15 akcijskega regulativa ter § 42 zakona o banki upravi se odobruje izprememba §§ 5., 9., 16., 19., 27., 29. in 32. pravil za delniško družbo »Drava«, lesna industrija, d. d. v Mariboru, po sklepu sedmega rednega običnega zbora delničarjev z dne 18. aprila 1931.

S tem se razširi smoter, družbe, izpremeni sestava upravnega sveta, dolžnosti ter pravice članov upravnega sveta, določbe o glasovalni pravici delničarjev in način stavljanja samostojnih predlogov za občni zbor.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 7. julija 1931.

*

K. V. No. 3376/5. 1912 3—3

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za gradnjo novega mostu preko Krpe v Žužemberku

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 14. avgusta 1931. ob enajstih v sobi št. 17. tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni priložki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami pri odseku 1. tehničnega oddelka.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša 322.671,50 Din.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kralj. banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani,
dne 6. julija 1931.

*

III. No. 7723/1. 1946

Izkaz živalskih kužnih bolezni v območju Dravske banovine.

po stanju z dne 10. julija 1931.

Opomba: Imena sedežev sreskih načelnikov (mestnih magistratov) so natisnjena z debelejšimi, imena občin pa z navadnimi črkami; kraji s številom zakuženih dvorcev so navedeni v oklepajih

Vrnični prisadi:

Krško: Kostanjevica (Črneča vas 1 dvorec).

Steklina:

Laško: Marija Gradec (Marija Gradec 1 dvorec).

Garjavost konj:

Litija: Rzišče (Izlake 1 dvorec); Novo mesto: Šmihel-Stopiče (Šmihel 1 dvorec).

Svinjska kuga:

Laško: Dol (Dol 2 dvorca, Marun 1 dvorec). Maribor desni breg: Hrastovec (Hrastovec 1 dvorec), Novo mesto: Novo mesto (Kandija 2 dvorca).

Svinjska rdečica:

Konjice: Zreče (Spodnje Zreče 1 dvorec); Krško: Radeče (Radeče 1 dvorec). Litija: Rzišče (Izlake 1 dvorec), Temenica (Pusti Javor 1 dvorec), Trebeljevo (Janče in Stangarske Poljane po 1 dvorec); Ljubljana: Dobrunje (Češnjice 1 dvorec), Prešerje (Prešerje 1 dvorec). Ljutomer: Sv. Jurij ob Ščavnici (Čakovec 1 dvorec), Mala Nedelja (Draskovec 1 dvorec), Radoslavci (Radoslavci 1 dvorec), Slapinci (Žihlava 1 dvorec). Ptuj: Bratonežice 1 dvorec, Salovec (Salovec 1 dvorec); Radovljica: Ribno 1 dvorec).

Kokoška kolera:

Čabar: Draga (Glažuta 12 dvorcev).

Gniloba čebelarjev:

Ptuj: Breg (Spodnji Breg) 1 čebelnjak, Locič (Locič 1 čebelnjak).

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,

v Ljubljani, dne 11. julija 1931.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

E 261/31—8. 1945

Dražbeni oklic.

Dne 8. avgusta 1931 ob polde- setih bo, in sicer v svrhu boljšega vnov- čevanja, na Jesenicah št. 78 dražba nepre- šteev. 252.

Cenilna vrednost: 30.239— Din; vred- nost pritiskline: 3.150— Din; najmanjši po- nudek: 22.000— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž- benem naroku pred začetkom dražbe, si- cer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž- beno oklic, ki je nabit na uradni deski te- ga sodišča.

Okrajno sodišče v Kranjski gori,
dne 6. julija 1931.

*

E 788/31—15. 1949

Dražbeni oklic.

Dne 14. avgusta 1931 ob deve- tih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Vel. Varnica, vl. št. 69.

Cenilna vrednost: 34.730— Din; vred- nost pritiskline: 1230— Din; najmanjši po- nudek: 24.000— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž- benem naroku pred začetkom dražbe, si- cer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž- beno oklic, ki je nabit na uradni deski te- ga sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj,
dne 2. julija 1931.

*

E 140/31—4. 1954

Dražbeni oklic.

Dne 29. avgusta 1931 ob deve- tih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 7 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Jurjevica, vlož. št. 103.

Cenilna vrednost: 61.214 Din; najmanjši ponudek 40.809 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž- benem naroku pred začetkom dražbe, si- cer bi se ne mogle več uveljavljati glede ne- premičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž- beno oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ribnici odd. II.,
dne 8. julija 1931.

*

E 222/31—6. 1948

Dražbeni oklic

Dne 11. septembra 1931 ob pol- devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: vinograd in njiva, zemljiška knjiga k. o. Raka, vl. št. 951.

Cenilna vrednost: Din 4829—; najmanjši ponudek: Din 3218—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri draž- benem naroku pred začetkom dražbe, si- cer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž- beno oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Krško,
dne 6. julija 1931.

*

E 425/31—3. 1947

Dražbeni oklic

Dne 12. septembra 1931 ob de- vetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knji- ga Stari log, vl. št. 476.

Cenilna vrednost: 4711— Din; najmanjši ponudek: 3150— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž- benem naroku pred začetkom dražbe, si- cer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž- beno oklic, ki je nabit na uradni deski te- ga sodišča.

Okrajno sodišče v Kočevju,
dne 3. julija 1931.

Vpisi v zadružni register.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadru- gah:

762. Sedež: Gornja Lendava.

Dan vpisa: 25. junija 1931.

Besedilo: Kmečka hranilnica in posojil- nica v Gornji Lendavi, registrovana zadru- ga z neomejeno zavezo.

Vpiše se novoizvoljeni član načelnstva Forjanič Janez, posestnik in mlinar v Dol. Slavečih št. 72.

Zadružna pravila so se izpremenila v § 16. Načelnstvo obstoji iz načelnika in 6 odbornikov.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 25. junija 1931.

Firm. 565/31 — Zadr. III 44/14.

*

763. Sedež: Ormož.

Dan vpisa: 25. junija 1931.

Besedilo: Kletarsko društvo v Ormožu, registrovana zadruza z omejeno zavezo.

Izbrisi se dosednji član načelnstva Kor- par Tomaž, vpiše pa novoizvoljeni član na- čelnstva Korpar Andrej, posestnik v Oslu- šovcih.

Zadružna pravila so se izpremenila v § 3. Namen zadruge je odslej: Pospeševati napredek in razvoj vinarstva in sadjarstva s kupovanjem in prodajanjem vina, grozdja in sadja le od zadružnikov z napravljanim vzornih vinogradov, skladišč tudi izven or- moškega okraja in podpiranjem članov v teh strokah gospodarstva. Ta društveni na- men se pospešuje tudi s tem, da kletarsko društvo toči svoja vina v svojih krčmah pod svojim imenom, nele v Ormožu, ampak tudi v drugih krajih Jugoslavije.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 25. junija 1931.

Firm. 530/31 — Zadr. I 35/79.

Izbrisala se je nastopna
zadruza:

764. Sedež: Breg pri Celju.

Dan vpisa: 24. junija 1931.

Besedilo: »Diana«, kopališka zadruza na Bregu pri Celju, r. z. z. o. z. v likvidaciji. Izbrisala se je vsled razdružitve in kon- čane likvidacije.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Celju,
odd. I., dne 24. junija 1931.
(Firm. 336/31 Zadr. I. 147/33.)

Konkurzni razglasi

S 22/31—2. 1957

765.

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Dolžan Marije, kavarnarice v Ljubljani VII, Ce- lovška cesta 81.

Konkurzni sodnik dr. Stojkovič Gašo, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani.

Upravnik mase dr. Ažman Josip, odvet- nik v Ljubljani.

Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču, soba št. 140, dne 18. julija 1931 ob de- vetih.

Oglasitveni rok do 31. avgusta 1931. Ugotovitveni narok pri deželnem sodišču dne 5. septembra 1931 ob deve- tih.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 11. julija 1931.

*

S 21/31—2. 1958

766.

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini tvrdke »Crayon«, industrije kred. družbe z o. z. v Ljubljani, registrovane pod firmo »Cra- yon«, industrije kred. družba z o. z. v Ljub- ljani.

Konkurzni sodnik Verbič Srečko, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani.

Upravnik mase dr. Sajovic Josip star., odvetnik v Ljubljani.

Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču, soba št. 140, dne 18. julija 1931 ob de- setih.

Oglasitveni rok do 31. avgusta 1931. Ugotovitveni narok pri podpisnem sodišču dne 5. septembra 1931 ob dese- tih.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 11. julija 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

T. No. 271/14. 1915a 2—2

Razglas o licitaciji.

Sresko načelnstvo v Celju razpisuje po nalogu kr. banske uprave Dravske bano- vine v Ljubljani, V. No. 688/8 z dne 16. ju- nija 1931., na podstavi členov 86. do 98. za- kona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910 in njegovih izprememb oziro- ma dopolnitev.

I. javno pismeno ofertalno licitacijo za oddajo steklarskih, pleskarskih, slikar- skih, pečarskih del, vodovodne instalacije in elektroinstalacijskih del pri gradnji

kmetijsko-gospodinske šole v Sv. Juriju ob j. ž. v skrajšanem roku na dan 27. julija 1931. ob enajstih pri sreskem načelnstvu v Celju.

Podrobnosti o licitaciji so razvidne iz popolnega razglasa v »Službenih objavah« dnevnika »Jugoslovana«.

Vsi potrebni podatki in pojasnila se do- bijo med uradnimi urami pri tehničnem razdelku sreskega načelnstva v Celju.

Sresko načelnstvo v Celju,
dne 7. julija 1931.

*

U. No. 2810/1. 1923

Razglas

Sresko sodišče v Gornjem gradu je s pra- vomočno sodbo z dne 19. junija 1931. Kps. 50/31-7, po § 55. kz. prepovedalo Kranje Jo- sipu, rojenemu 22. decembra 1905. v Oko- nini, pristojnemu v Bočno, čevlarskemu pomočniku v Radmirju, zahajati v krčme za dobo 1 leta, pričeni od pravomočnosti sod- be, t. j. od 23. junija 1931. do 23. junija 1932.

Sresko načelnstvo v Gornjem gradu,
dne 2. julija 1931.

*

1902

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje 28. junija 1931.

Aktiva.

	Dinarjev
Metalna podloga	2.291.521.963,33
Devize, ki niso v podlogi	182.169.889,96
Kovani novci v niklu	29.148.280,60
Demonetizirano srebro	33.907.933,94
Posojila	1.458.660.427,89
Vrednostni papirji	27.420.000,—
Prejšnji predujmi državni	1.825.357.381,64
Vrednosti rezervnega fonda	90.648.322,51
Vrednosti ostalih fondov	4.180.817,73
Nepremičnine	135.268.662,05
Razna aktiva	29.039.733,61
	6.107.318.422,26

Pasiva.

Kapital	180.000.000,—
Rezervni fond	97.097.595,98
Ostali fondj	4.181.427,40
Novčnice v obtoku	4.463.839.645,—
Obveze na pokaz	1.010.884.555,47
Obveze z rokom	210.817.658,46
Razna pasiva	30.897.540,55
	6.107.318.422,26

Oblok in obveze	Din 5.574.724.200,47
Celotno kritje	41,10 %
Kritje v zlatu	27,68 %

Obrestna mera:

po eskomptu	6 1/2 %
po lombardu	8 %

V metalni podlogi se račun: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dol- lar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovnem srebru za 1 dinar itd.

*

Štev. 867/31. 1955

Objava.

Gospod dr. Klemenčič Alojzij, ad- vokat v Mariboru, se je dne 1. julija 1931 preselil s svojo pisarno v Sevnico ob Savi.

Advokatska komora
v Ljubljani, dne 10. julija 1931.

Razne objave

1960

Vabilo

na letno redno glavno skupščino,

ki je bo imela Dolnja Lendavska Hranil- nica za mestno okolico, d. d. v Dolnji Len- davi, dne 27. julija 1931 ob 14. (štirinajstih) v hiši Gross in Schwarz v Dolnji Lendavi (Glavna ulica 43), ker na dne 11. julija 1931 sklicana redna skupščina ni bila sklepna.

Dnevni red:

1. Volitev dveh overovateljev zapisnika.
2. Poročilo ravateljstva in nadzorništva za poslovna leta 1923—1930.
3. Predložitev sklepni računov za leto 1930.
4. Sklepanje o podelitvi absolutorija za po- slovna leta 1923—1930.
5. Sklepanje o likvidaciji zavoda.
6. Volitev likvidatorjev in nadzorništva.
7. Slučajni predlogi.

Opozarjamo naše delničarje, da bo ta občni zbor v smislu § 21. osnovnih pravil sklepčen brez ozira na število prisotnih delničarjev.

Dolenja Lendava, dne 11. julija 1931.

Ravnateljstvo.

*

1953

Objava.

Društvo poštinih konceptnih in tehničnih uradnikov v Ljubljani se je po sklepu ob- čnega zbora od 26. junija t. l. prostovoljno razšlo.

V Ljubljani, dne 11. julija 1931.

Bivši odbor.

P. Ripson:

13

Marsove skrivnosti

(Roman.)

— Predložil vam bom načrt in vi ga boste sprejeli ali odklonili popolnoma svobodno. Nikakor nočem imeti kakšnega vpliva na vašo odločitev v tej stvari. Če vam moji načrti ne ugajajo, boste enako odšli, kot ste semkaj prišli. V tem slučaju vas hočem celo nagraditi za izgubljeni čas.

— Ne zahtevam ničesar.

— Moj predlog je sledeči: Vi me boste učili evropske materijalne znanosti, pred vsem naravoslovja, kemije, medicine, mehanike, tehnike. Jaz vam bom pa v zameno dal skrivnosti indijske filozofije in psihologije. Delovala bova skupno in to združeno delo bo rodilo čudeže. Višek evropske znanosti, v najtesnejši zvezi z vsemi skrivnostnimi vedami Orijeanta mora slednjič priti do izrednih rezultatov.

Robert je molčal, bil je globoko zamišljen.

Trinavat je nadaljeval melanholično:

— Jaz sem že napravil ta predlog nekaterim znanstvenikom v Evropi, a vsi so ga odklonili. Zato sem prišel v Ameriko, v deželo najmodernejše tehnike, z upanjem, da najdem tu moža, ki bi z menoj sodeloval. Ako ljubite Vedo in Resnico radi njih samih, sledite mi.

— Toda... je ugovarjal Robert, na katerega je napravila resnost tega tujca zelo globok vtis.

— Ze v naprej razumem vaše misli, toda pomirite se. Poznam žalostni življenjski boj ki ga morajo bojevati revni inteligenti v vašem Okcidentu. Pri meni boste živeli razkošno kot indijski podkralji in napravil vas bom tako bogatega, da boste zaničevali bogastvo.

Trinavat je stopil k drugim vratom, jih odprl ter pokazal Robertu sosednjo sobo. Stene so bile gole in že dolga leta niso bile preslikane, na tleh je ležala rogznica in poleg nje je stal vrč vode. To je bila vsa sobina oprema.

— To je moje stanovanje, je dejal Trinavat. Sicer sem po denarju milijardar, da govorim, kot govore ljudje. Toda ako zna človek vse, mu je skromnost največji užitek.

— Dobro, je nenadoma dejal Robert. Sprejemam vaš predlog. Svoje malenkostno znanje stavljam v službo vaše modrosti.

— Premislite si še. V trenutku, ko pristanete na moj predlog, se mi boste morali pokoravati.

— Moj sklep je storjen. Videla se bova jutri, ako želite.

— Zakaj jutri? Saj vas vendar nič ne zadržuje v New Yorku.

— Res je, pa naj bo. Odpotoval bom, kadar vi želite, je odgovoril Robert, kateremu je prijazen, a obenem odločen nastop Trinavata zelo ugajal. Toda ali ne rabite nekaj časa, da se pripravite za dolgo pot v Indijo?

— Vse je gotovo, kajti vedel sem, da boste sprejeli moj predlog.

Trinavat je odprl tretja vrata te čudne sobe in od-

šel po dolgem hodniku, tlakanem z velikimi kamenitimi ploščami. Robert mu je sledil. Po starinskem, mramornatem stopnišču sta prišla v košat drevored in naenkrat sta se znašla na tlaku druge ulice. Poleg pločnika je čakala velika, elegantna limuzina. Sedla sta vanjo. Pol ure pozneje sta izstopila pred Grand Central Station. In ni še bila ura enajst, ko sta se s kovčki, ki so bili v avtomobilu, namestila v spalnem vozu ekspresa New York-San Francisco. Par minut nato je že vlak požiral planjavo s hitrostjo 120 km na uro.

Pet dni pozneje, ko je strel utrdbe Zlatih Vrat pri vходу v zaliv sv. Frančiška naznanjal poldne, je Robert kadil debelo havano na palubi luksuznega parobroda Californija, ki je skozi ozki vhod v zaliv ravno vozil ven v neskončni Pacifični ocean, proti Daljnemu Vzhodu.

Kmalu so izginile v morju zasnežene Skalne gore in kakor daleč je videlo oko, je bilo samo morje. Robert je potoval v skrivnostno Indijo, edino deželo, ki je sredi naše praktične civilizacije stala še kraljestvo čudežev in tajnosti.

5. poglavje. Grad energije.

Parobrod Californija je imel ves čas svojega potovanja po Pacifičnem oceanu, kakor tudi po azijskih morjih krasno vreme, da si lepšega potniki niso mogli misliti. Po šesttedenski vožnji sta dospela brahman Trinavat in njegov novi sotrudnik, inženjer Robert Garel, v Colombo, glavno mesto otoka Cejlona. Od tu sta se odpeljala naprej v Karnatik, kjer stoji slavnoznano svetišče Selambrum.

Slikar Rembrandt

Najznamenitejši nizozemski slikar Rembrandt je bil rojen pred 325. leti (5. julija 1606.) v Leydenu. Njegova dela (nad 500) so raztresena po vseh zbirkah na svetu. Njegov portret, ki ga objavljamo, je naslikal on sam.

Novo zdravilo za škrlatinko

Profesor dr. Bormann, ki deluje na higijenskem zavodu v Königsbergu, poroča v listu »Deutsche medizinische Wochenschrift« o 22 slučajih škrlatinke, ki jih je ozdravil leta 1930. z nekim novim zdravilom (serum-om).

Novo zdravilo je tako učinkovito, da preneha vročina že po 6 do 7 urah po vbrizganju v žilo. Zdravilo bodo preizkušali sedaj tudi po drugih bolnišnicah.

Vatikan in lepote konkurence

Neki rimski list je te dni objavil poziv dekmetom, naj se udeležijo v čim večjem številu lepote konkurence v Nizzi in v San Remu. Ta poziv je dal vatikanskemu glasu »Osservatore Romano« povod, da je nastopil z vso ostrostjo proti udeležbi na takih konkurencah.

List imenuje lepote konkurence »paganke razstave nečimernosti, golote in grdobije« in našteva več slučajev nesrečnih koncev takih konkurenc. »Ena od teh priznanih lepotic«, pravi list, »je umorila svojega moža; druga je umrla v ječi, tretja je znorela, četrto pa so našli v nekem parku že sestrano.« — »Nekdaj«, nadaljuje list, »so ženske predle volno in so gospodinjile; sedaj bodo pa kmalu zahtevali kakšno diplomu iz Pariza ali iz Nizze kot pogoj za možitev. Naravne kreposti in čednosti ne štejejo več in nihče se zanje ne zmeni — zato pa naj pobarvane in našminkane žensčine nastopajo kot žene in matere!«

Te besede so sicer prav lepe, vprašanje pa je, če bodo kaj zalegle...

Avtomobil in hotel

Avtomobil je že prav občutno izpremenil naše dosedanje življenje in ga bo še bolj, čim bolj se bo razširil. To se vidi posebno v dobi počitnic in v dobi potovanja.

Prej se je svet vozil le po železnici; ta vožnja je bila precej draga. Ko si pa dospel na svoj cilj, si moral poiskati hotel ali vsaj gostilno, če si se hotel najesti, naspiti in očistiti. Tudi to je veljalo precej denarja in zato ni čudno, če so si mogli prej privoščiti počitniška potovanja le bolj premožni ljudje, ali pa tisti, ki so večsah kar cele mesece ali pa celo cela leta vačevali, da so mogli kakšen teden prebiti drugod.

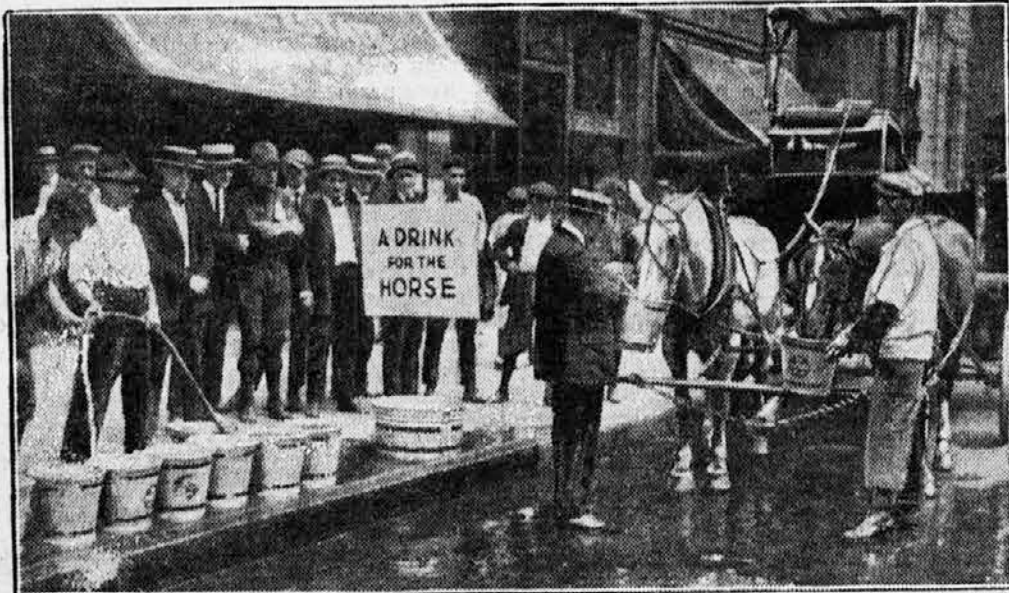
Danes pa postaja stvar že precej drugačna. Avtomobil danes ni več posebno draga stvar in bo vedno cenejša. Tehnika pa je tudi že toliko napredovala, da lahko zložiš v kočaro vse, kar rabiš za prenočevanje na prostem. Zato se povsod zelo širi navada, da se ljudje v svojem

prostem času posedajo v svoje avtomobile in se vozijo kam na deželo, kadar se hočejo, in se ustavijo, kjer se hočejo. Kjer te mika in vabi lepota kraja, tam se ustaviš na prostem, postaviš si svoj šotor in mirno in brez sitnosti ležeš

v mehko travo. Jed si skuhaš sam, ali pa uživaš hladne jedi, za pijačo pa skrbi bližnji studelec, če je nimaš v steklenici dovolj. To pa se pravi, da postajata železnica in hotel za modernega človeka vedno bolj nepotrebna.

Stroj, ki žanje in veže snope

Newyork skrbi za konje

V silni vročini, ki vlada v Newyorku že več tednov, je napravilo društvo za varstvo živali na več krajih v mestu posebna napajališča za konje.

Žalosten konec samostanov v Španiji

Na Španskem so prve tedne po prevratu porušili in požgali mnogo samostanov. Sedaj podirajo gasilci prazne stene, da se same ne poderejo.

Prepovedana trgovina na obroke

Policijsko ravnanje v Oslo je prepovedalo prodajati na obroke stvari, ki jih rabimo vsak dan. Posebno je prepovedano prodajati na obroke obleko, obuvalo, izdelke iz stekla in kuhinjsko posodo. Policija utemeljuje svoj odlok s tem, da se je »pufarija« v Oslo že tako razpasla, da resno ogroža vso solidno in pošteno trgovino in zato je nujno potrebno napraviti red.

Najglobokejši rov

V Morro Velho v Braziliji se nahaja zlat rudnik, last neke angleške družbe, kjer imajo najglobokejši rov na svetu. Rov sega 2400 metrov pod zemljo in ta globina je največja, kar so jih doslej dosegli ljudje. Do tal pa ne prideš naenkrat, ampak stopnjema; deloma z liftom, potem z žično železnico in končna z vozičkom, ki se obrne. Cela pot do dna traja 4 ure.

Knjige v Franciji

Na Francoskem tiskajo, kakor kaže statistika, vedno manj knjig. Še l. 1925. so tiskali v Franciji 15.054 knjig, l. 1926. še 11.095, l. 1927. pa 11.922. Leta 1930. pa je padlo to število na 9176.

»Vi nimate nič, jaz sem pa zelo bogata!«
»Kljub temu sem pripravljen se z Vami poročiti.«

Radio

Ljubljana, torek, 13. julija. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Casovna napoved, plošče, vremenska napoved. 13.30 Borzne vesti. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Prof. F. Pengov: Beljakovine. 20.00 Vremenska napoved. 22.00 Casovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme. 22.15 Prenos iz Zagreba. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, torek, 14. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plesna glasba. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Instrumentalni koncert. 21.50 Vokalni koncert. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Plesna glasba.

Beograd, torek, 14. julija. 11.30 Radio orkester 13.30 Novice. 19.00 Klavirski koncert. 20.00 Vokalni koncert. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert Radio orkestra.

Praga, torek, 14. julija. 12.10 Plošče. 16.00 Plošče. 18.00 Poljudna glasba. 19.30 Plošče. 19.25 Brno. 20.25 Koncert. 21.00 Koncert Češke Filharmonije. 22.10 Bratislava.

Ljubljana, sredo, 15. julija. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.30 Cas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 P. dr. R. Tominec. Portreti iz svetovne literature in umetnosti. Lord Byron. 20.00 Samospevi gđe. Anite Mezetove. 21.00 Salonski kvintet. 22.00 Casovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme. 22.15 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sredo, 15. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Radio orkester. 21.30 Novice in vreme. 22.00 Zvočni film.

Beograd, sredo, 15. julija. 11.30 Plošče. 11.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 19.00 Radio orkester. 20.00 Predavanje. 20.30 Glasbene uganke. 21.00 Klavirski koncert. 21.40 Novice. 22.00 Plošče.

Praga, sredo, 15. julija. 11.30 Plošče. 12.30 Plošče. 14.30 Brno. 17.00 Naravna protekcija. 17.20 Plošče. 19.20 Koncert. 19.55 Ljudski večer. 21.00 Pesmi. 21.30 Pianinski koncert.